

Bólgusjúkdómar í þörmum íslenskra barna 1951-2000

Úlfur Agnarsson. Sigurður
Björnsson. Jóhann Heiðar
Jóhannsson

Tilgangur

- Kanna nýgengi og útbreiðslu bólgusjúkdóma í þörmum hjá íslenskum börnum og bera saman við sambærilegar erlendar rannsóknir

Afturvirk rannsókn

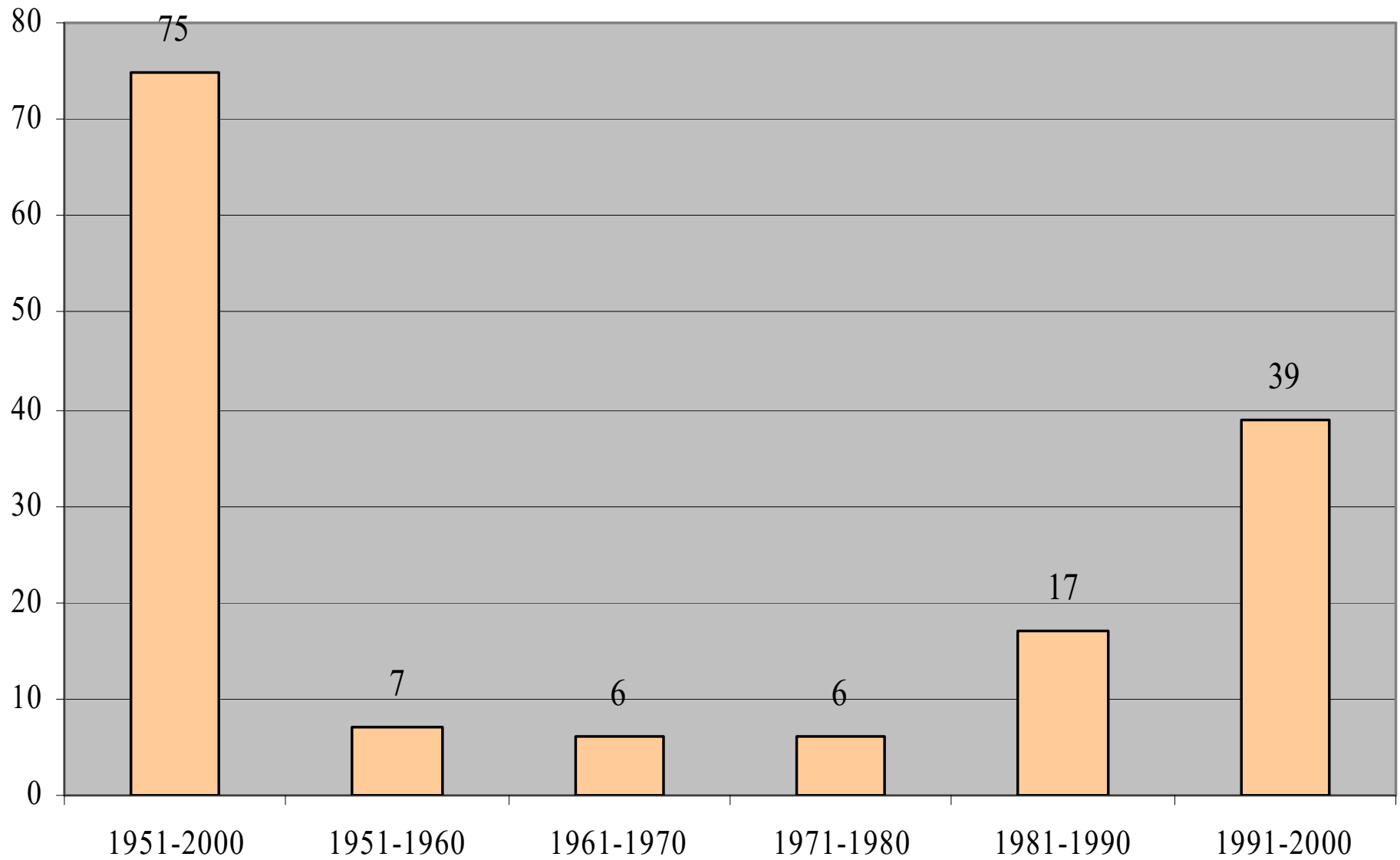
- Öll vefjasýnasvör skoðuð hjá íslenskum
- börnum að 16 ára aldri með ótilgreinda bólgu í ristli eða þörmum
- Allar sjúkraskrár barna upp að 16 ára aldri með bólgusjúkdóma í þörmum skoðaðar
- Fyrir lágu upplýsingar frá 1951-1994 úr vinnu SB og JHJ
- Bætt við ofangreindum upplýsingum frá 1995-2000

Helstu

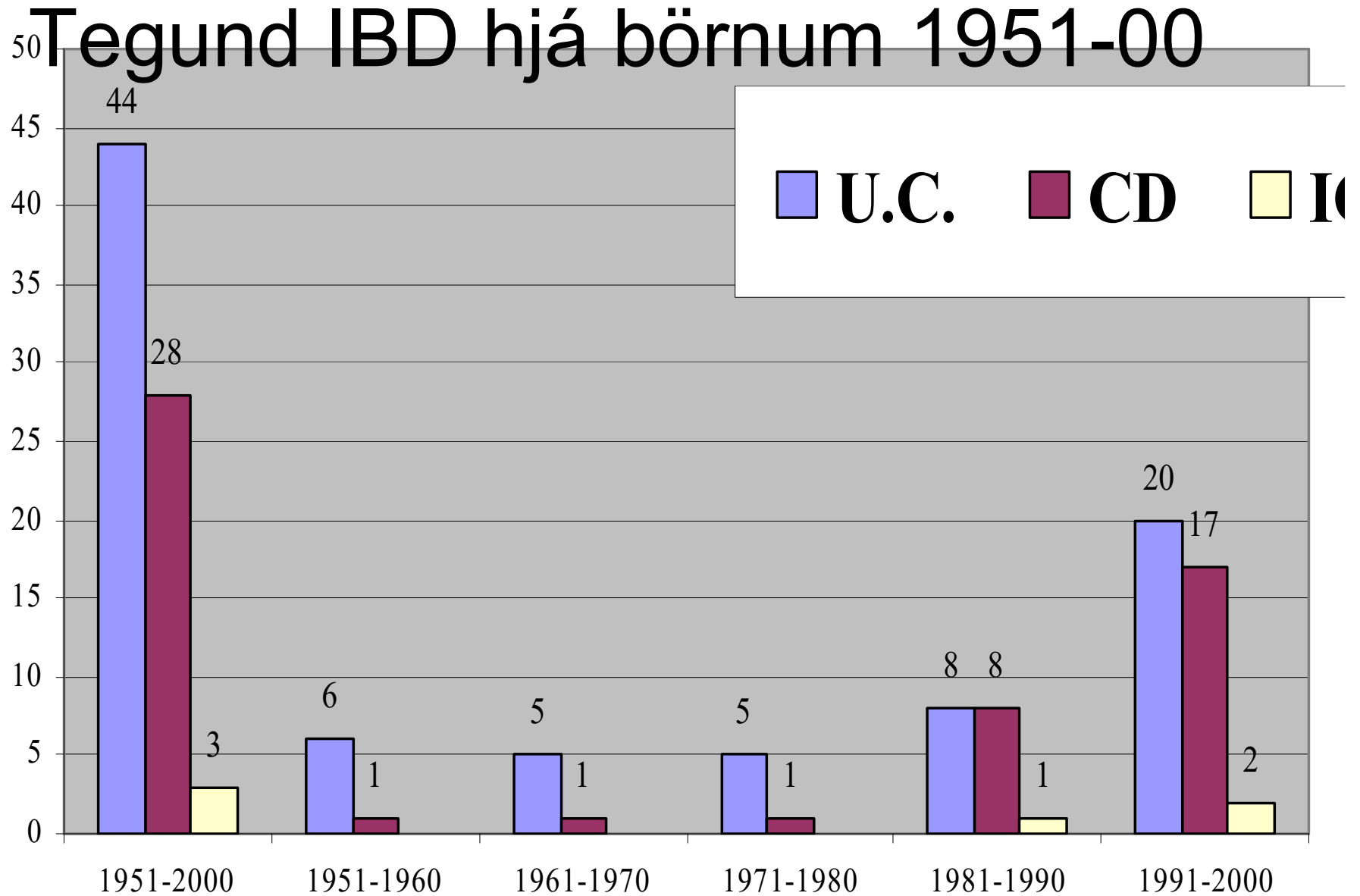
- Sjúkdómsgreining. aldur. kyn
- Einkenni og tímabil frá upphafi þeirra til greiningar sjúkdómsins
- Aðferðir til sjúkdómsgreiningar – röntgen og speglanir
- Svar úr vefjasýnum og staðsetning bólgu og klínísk útbreiðsla sjúkdómsins
- Meðferð sem beitt var og verstu komplikasjónir

I. Faraldursfræði

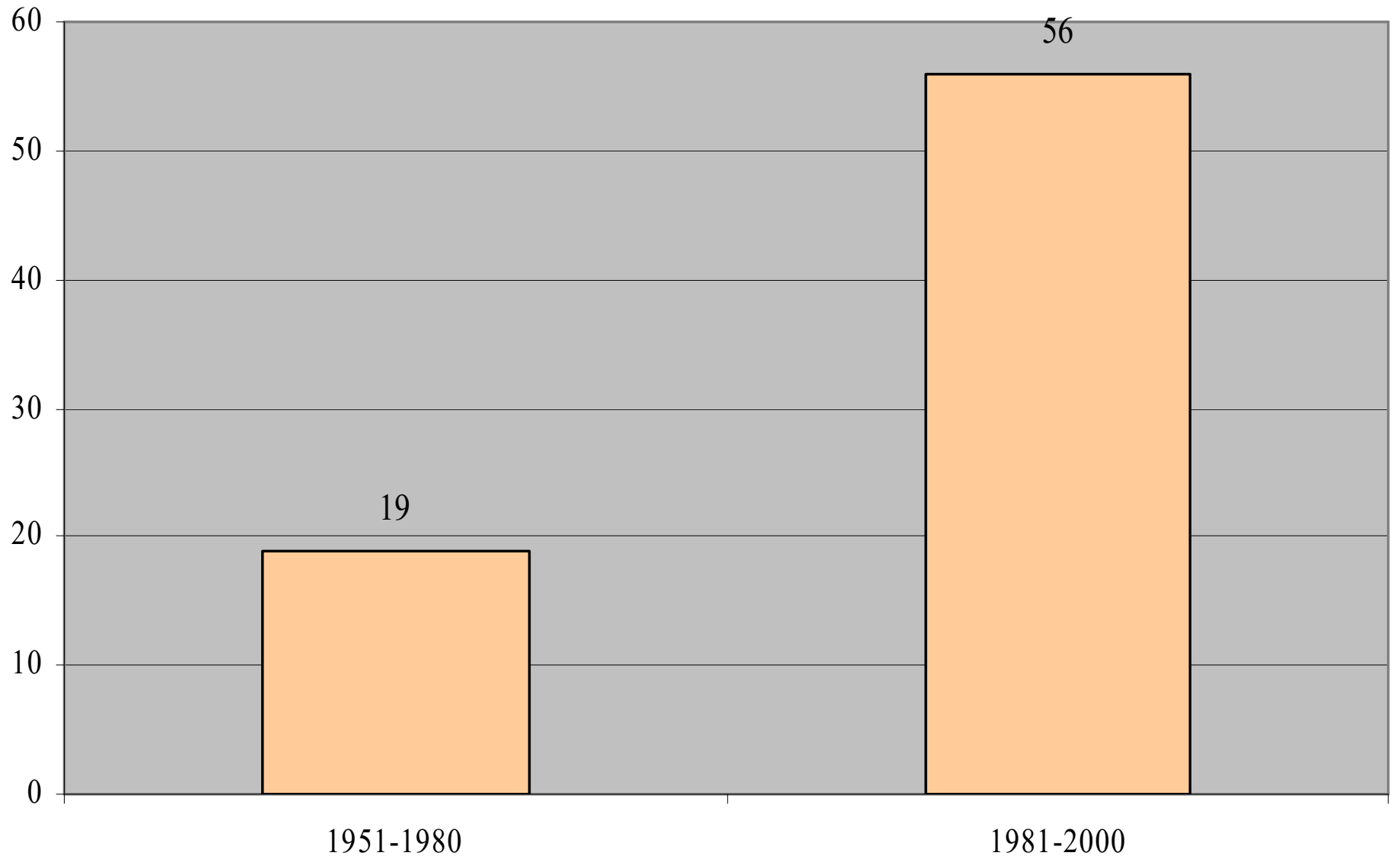
Fjöldi barna með IBD árin 1951-2000

Tegund IBD hjá börnum árin 1951-2000

Aukin tíðni IBD síðustu 20 ár

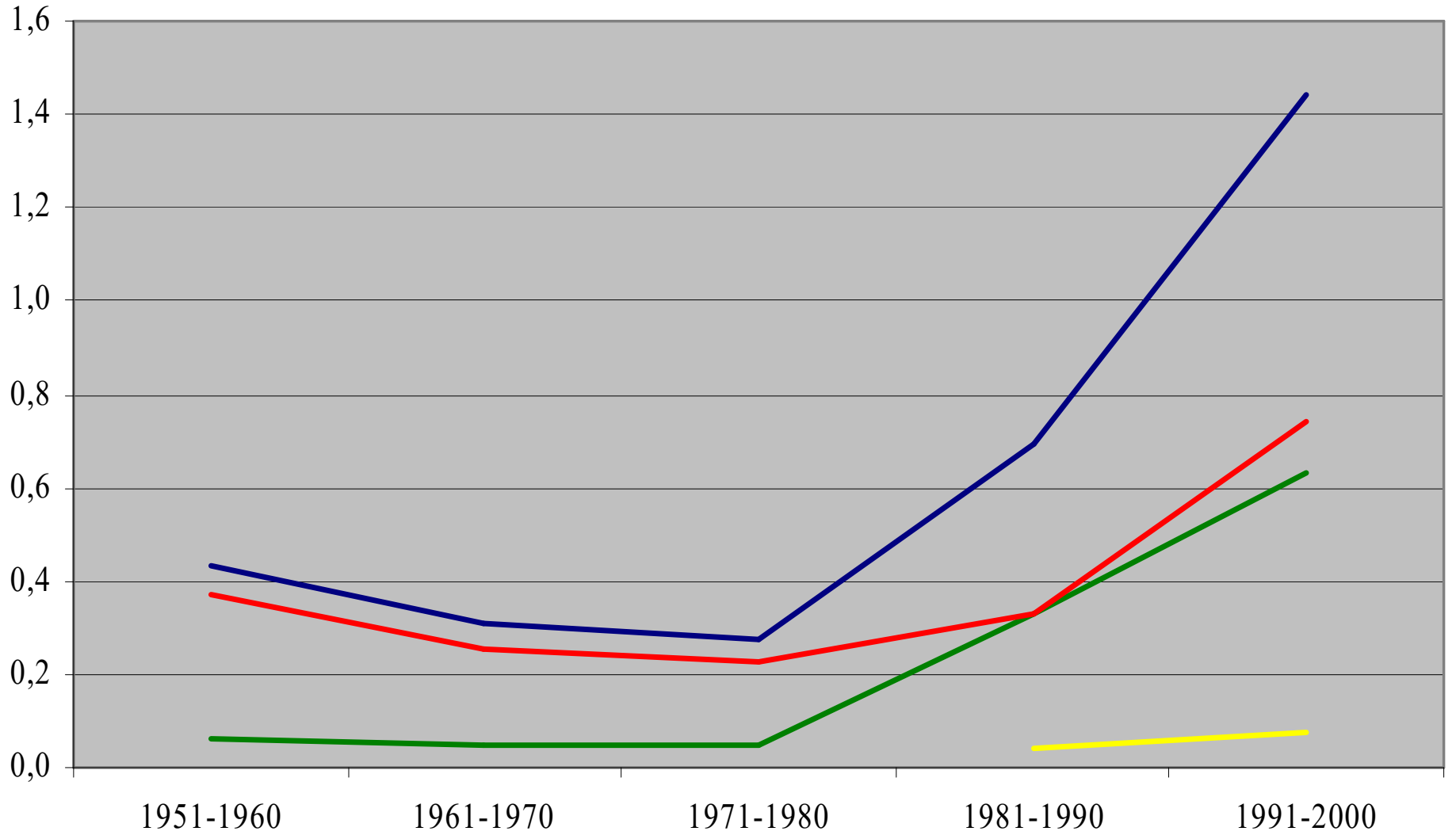
Tíðni Tölur IBD 1951-2000 per 100.000 íbúa Íslands

	IBD	UC	CD	IC
1951-60	0.4	0.4	0.1	0
1961-70	0.3	0.3	0.1	0
1971-80	0.3	0.2	0.1	0
1981-90	0.7	0.3	0.3	0
1991-2000	1.4	0.7	0.6	0.1

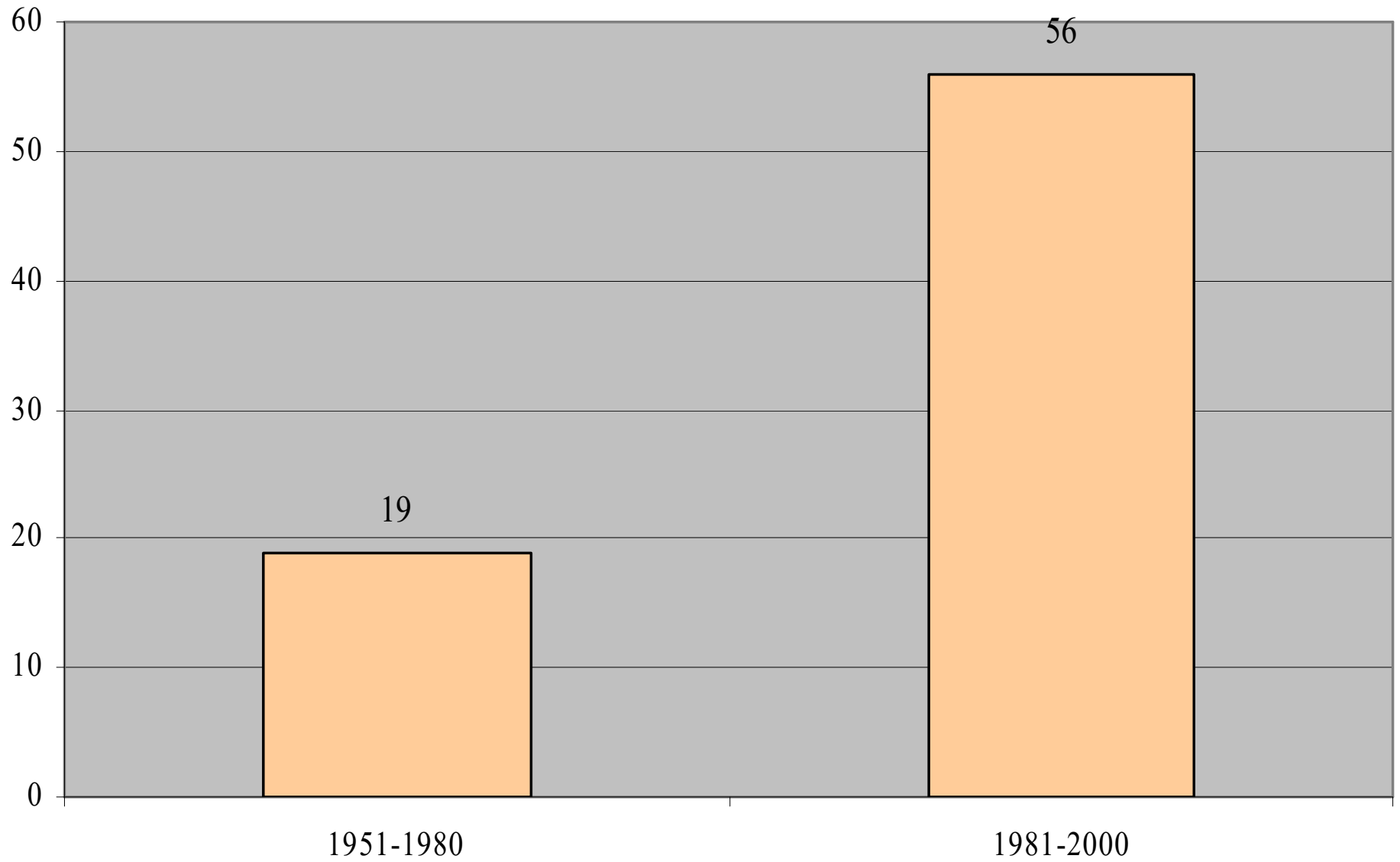
**Tíðni Tölur IBD 1951-2000
per 100.000 íbúa Íslands
undir 16 ára aldri**

	IBD	UC	CD	IC
1951-60	1.2	0.2	1.1	
1961-70	0.9	0.1	0.7	
1971-80	0.9	0.1	0.7	
1981-90	2.5	1.2	1.2	0.1
1991-2000	5.6	2.5	2.9	0.3

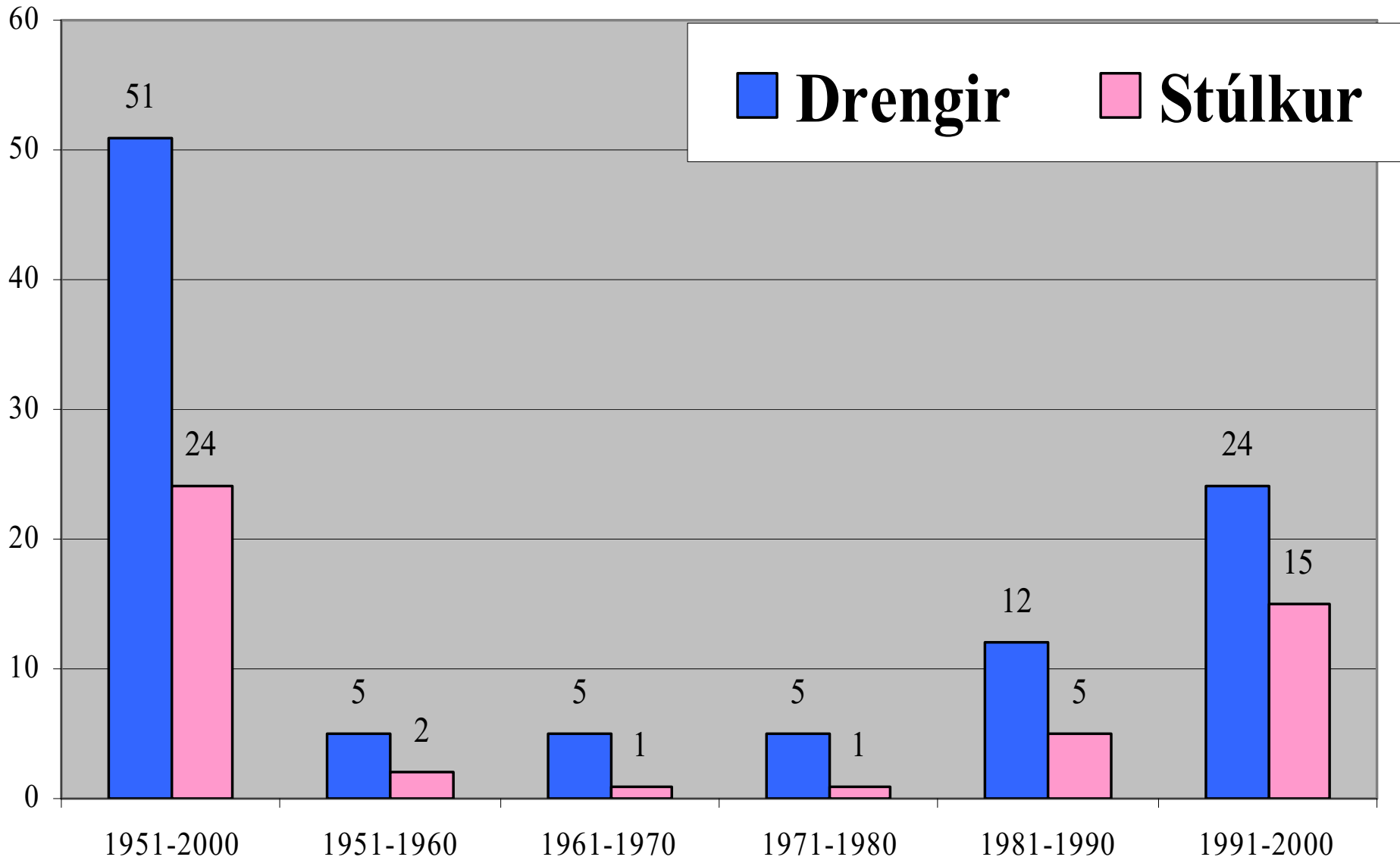
Meðalnýgengi IBD per 100 þúsund íbúa á ári 1951-2000.

Aukin tíðni IBD síðustu 20 ár

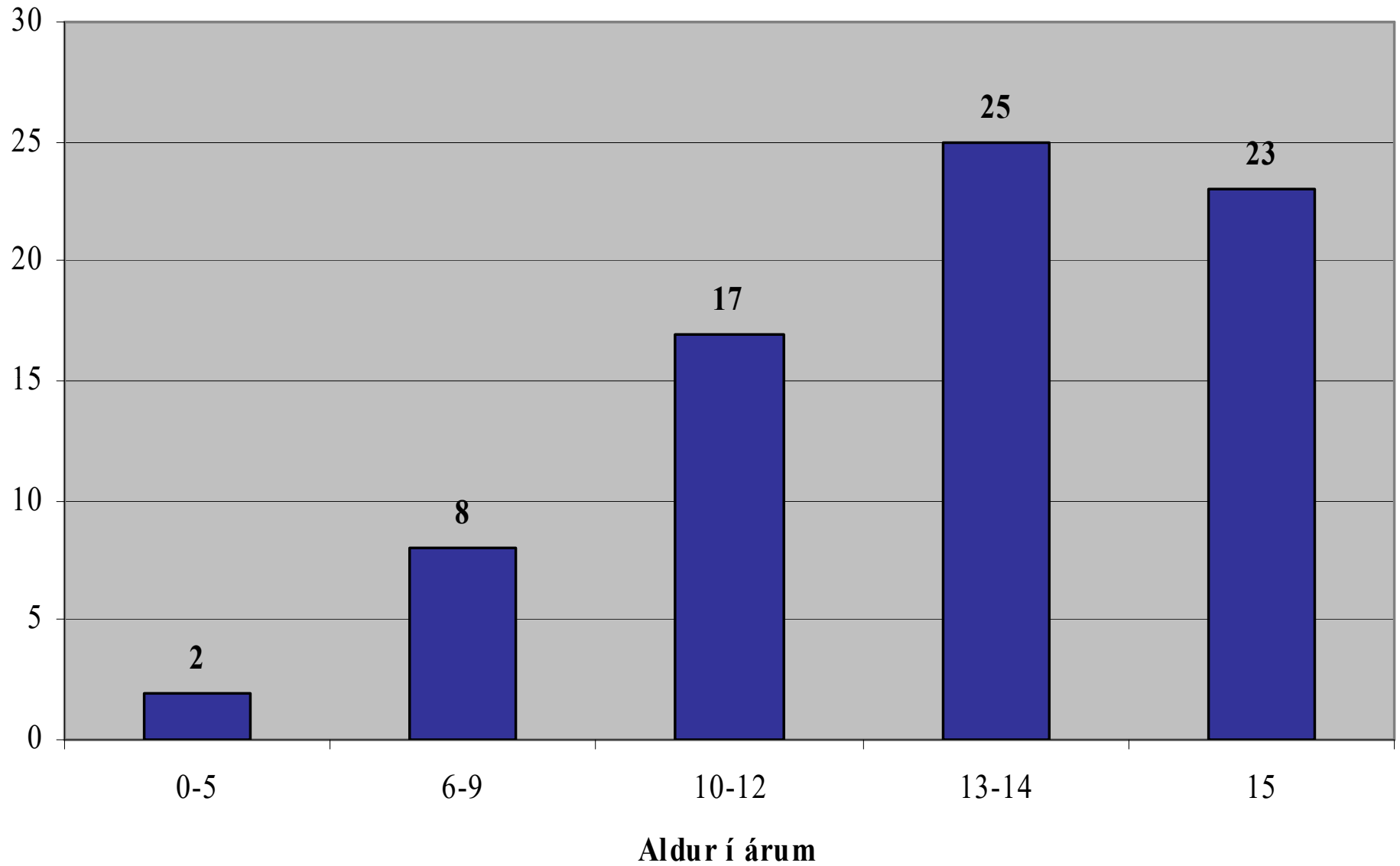
Kynjaskipting IBD hjá börnum árin 1951-2000

IBD kynja hlutfall

	drengir : stúlkur
1951-2000	2.1 : 1
1951-1960	2.5 : 1
1961-1970	5 : 1
1971-1980	5 : 1
1981-1990	2.4 : 1
1991-2000	1.6 : 1

Aldursdreifing barna með IBD á árunum 1951-2000.

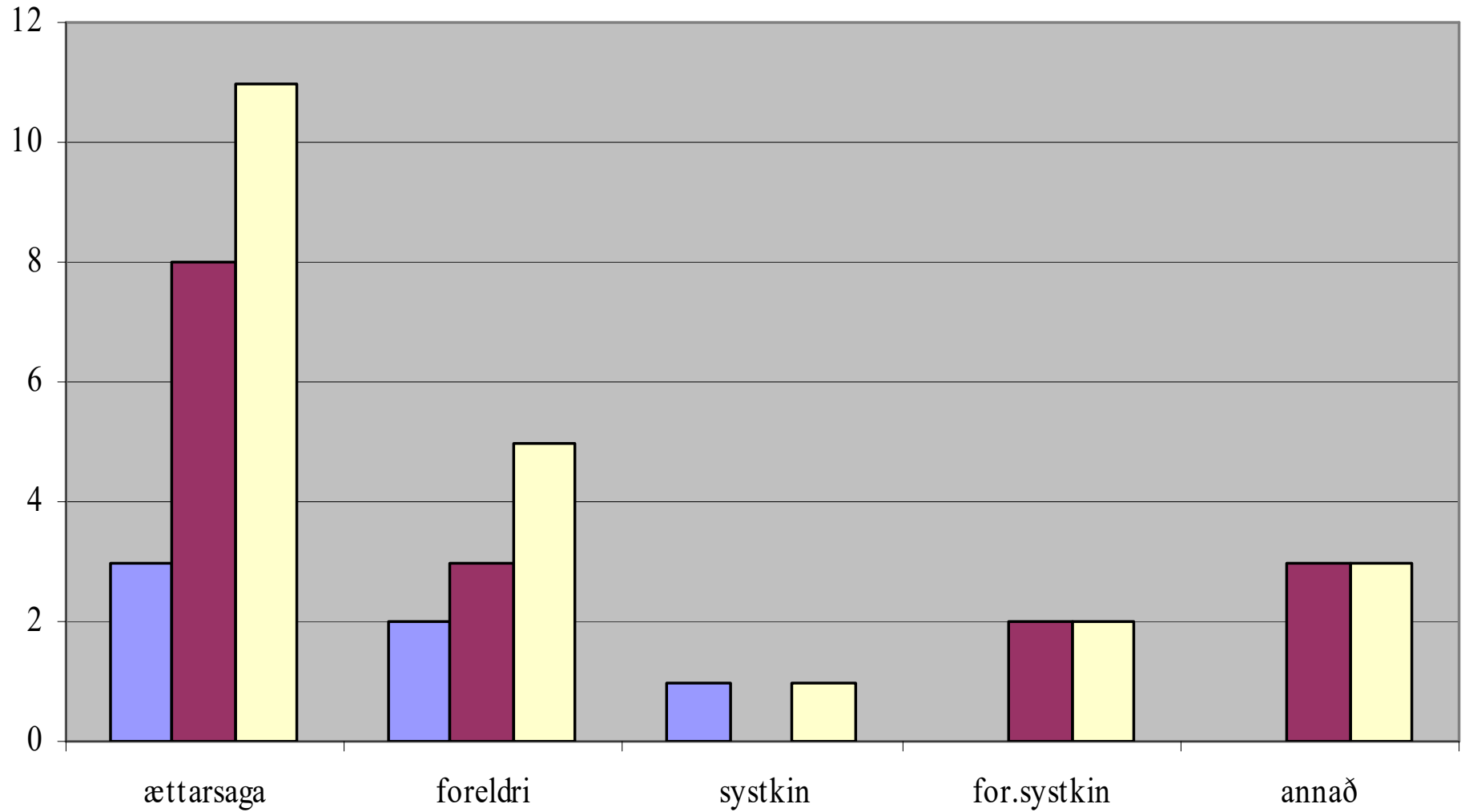

Meðal aldur barna með IBD 1951-2000 og staðalfrávik

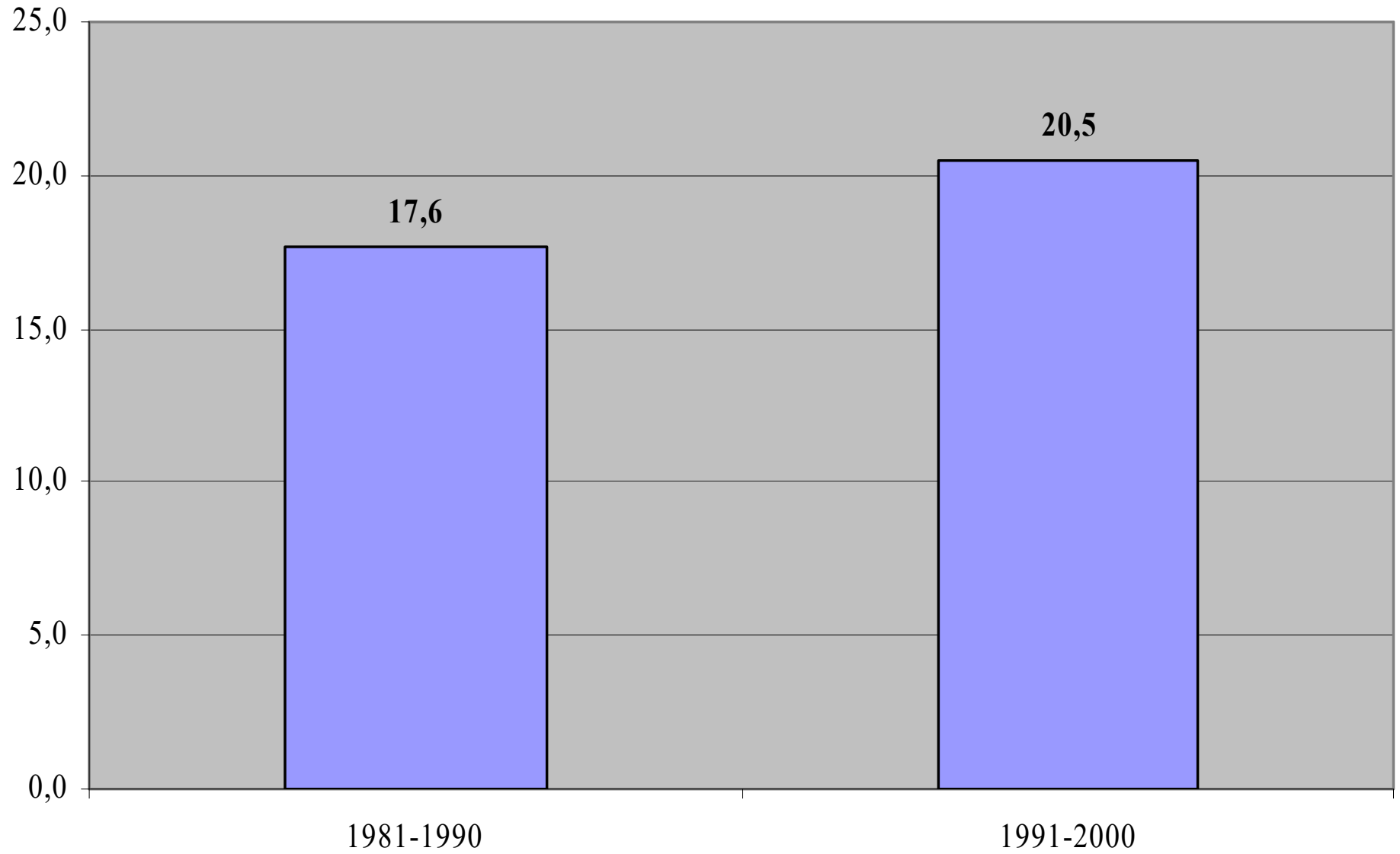
	IBD	UC	CD	IC
Meðal- tal	12.8	13.6	11.2	13.0
Staðal- frávik	2.8	1.8	3.8	

Ættarsaga barna með IBD árin 1981-2000.

■ 1981-1990 ■ 1991-2000 ■ 1981-2000

Hlutfall barna með IBD með ættarsögu árin 1981-2000.

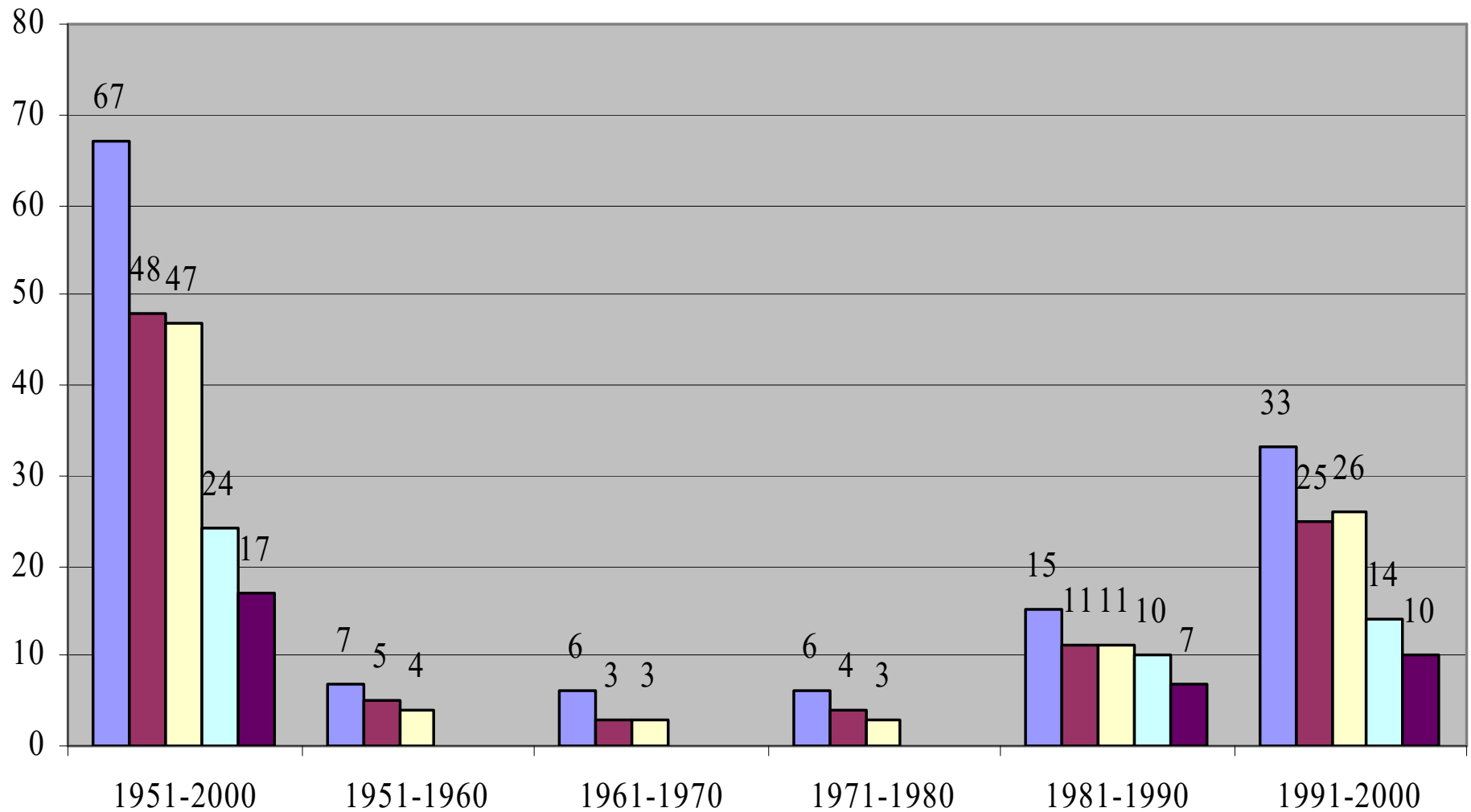
Ættarsaga barna með IBD 1981-2000

- Crohns sjúkdómur : 5 af 25 börnum 20%
- Ulceratífur Colitis : 6 af 28 börnum 21%
- Indeterminate Colitis : 0 af 3 börnum

II. Einkenni

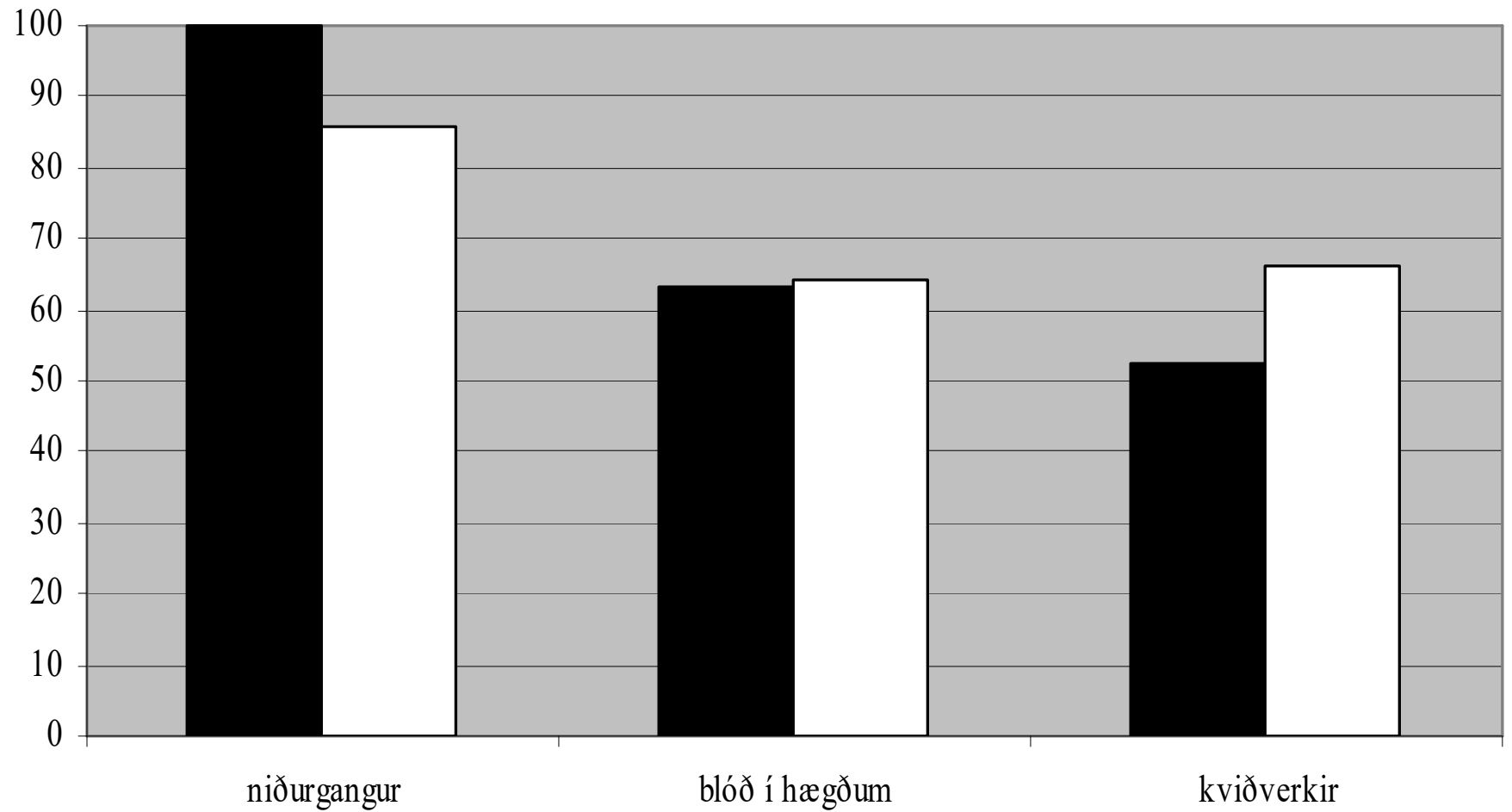
Einkenni IBD hjá börnum árin 1951-2000.

■ niðurgangur ■ blóð í hægðum ■ kviðverkir ■ tenesmus ■ önnur einkenni

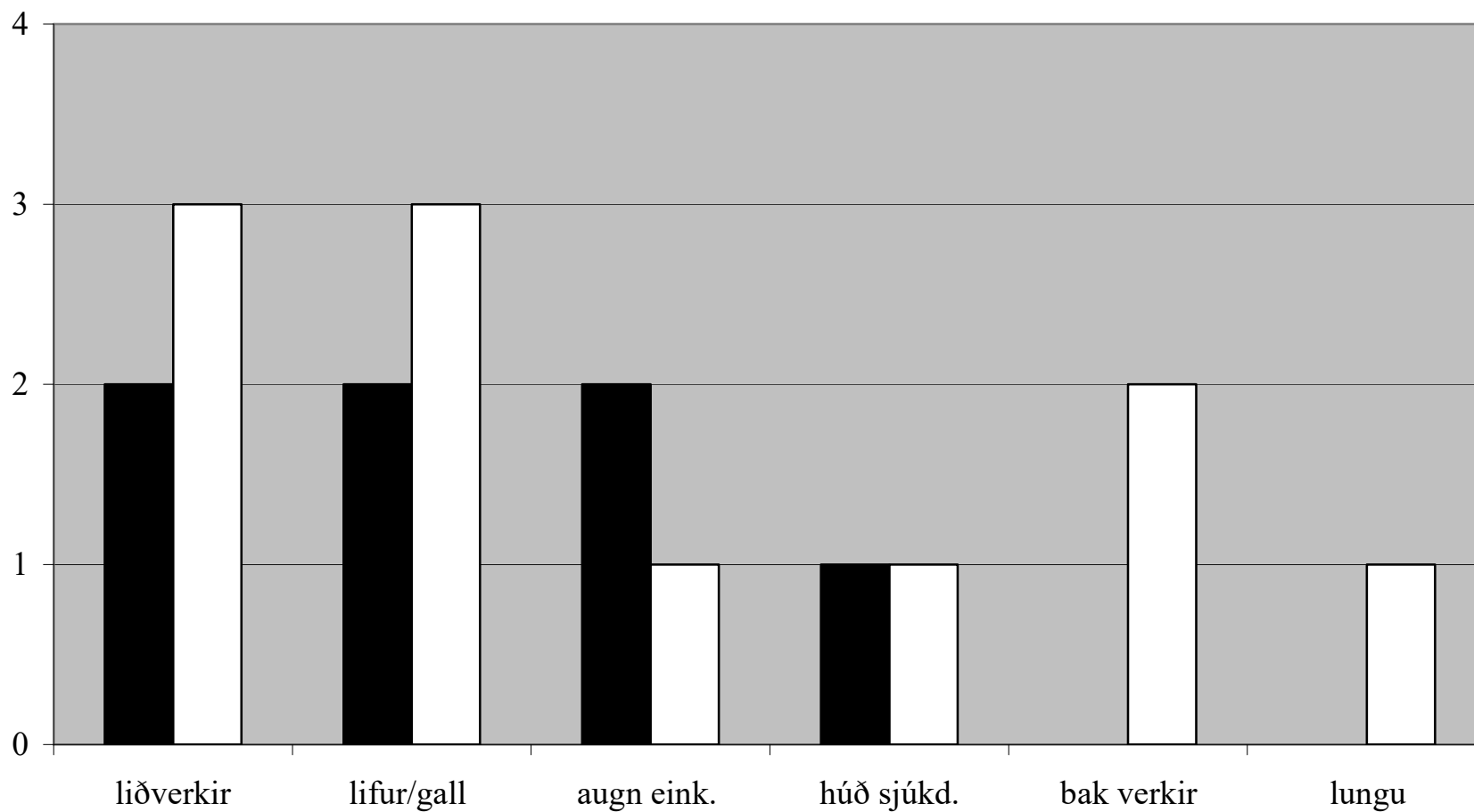
Samanburður á tíðni helstu einkenna IBD hjá börnum árin 1951-1980 og 1981-2000. Hlutfallstölur.

■ 1951-1980 □ 1981-2000

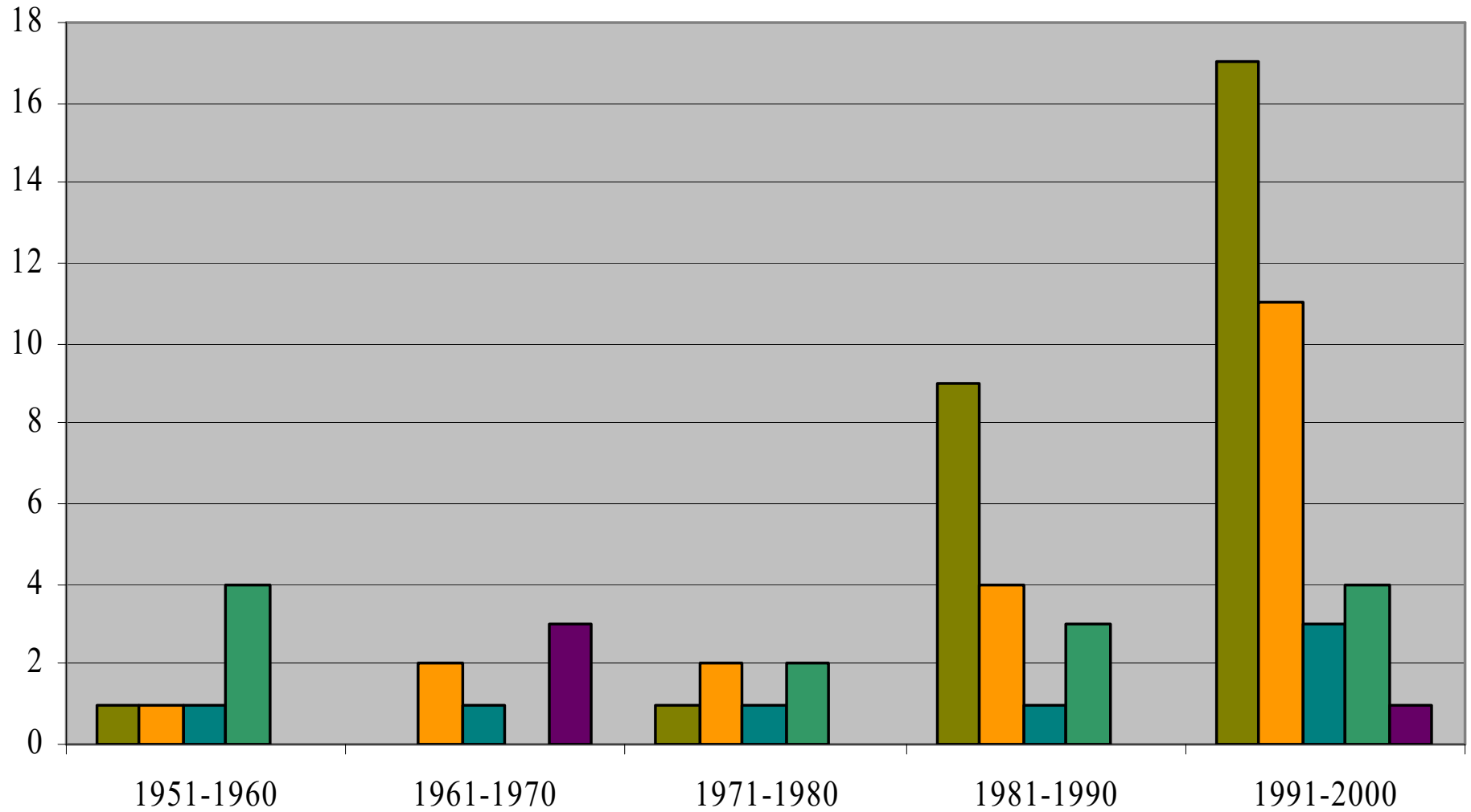
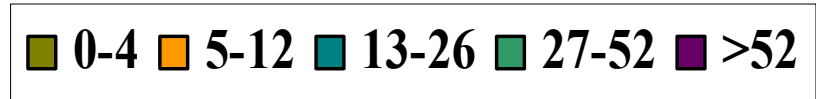

Tíðni sjaldgæfari einkenna IBD hjá börnum árin 1981-2000.

■ 1981-1990 □ 1991-2000

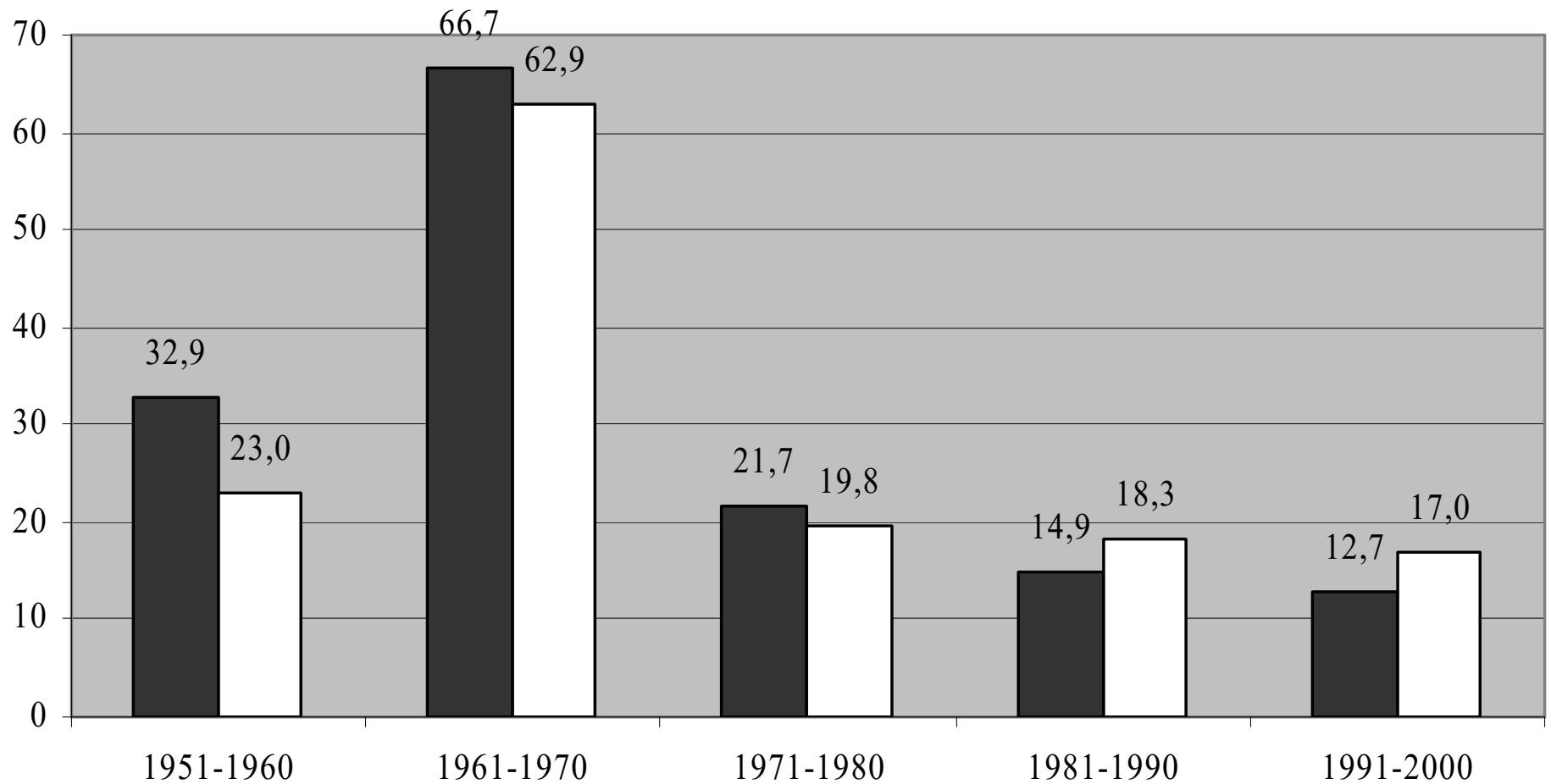

Tímalengd einkenna í vikum hjá börnum með IBD árin 1951-2000.

Meðallengd einkenna IBD hjá börnum og staðalfrávik í vikum talið árin 1951-2000.

■ Meðaltal □ Staðalfrávik

Crohns sjúkdómur - einkenni 1981-2000 25 börn

- Niðurgangur 19 76%
- Kviðverkir 17 68%
- Blóð í hægðum 14 56%
- Tenesmus 9 36%
- Lifur 0. liðir 1. augu 2. bak 2. húð 2

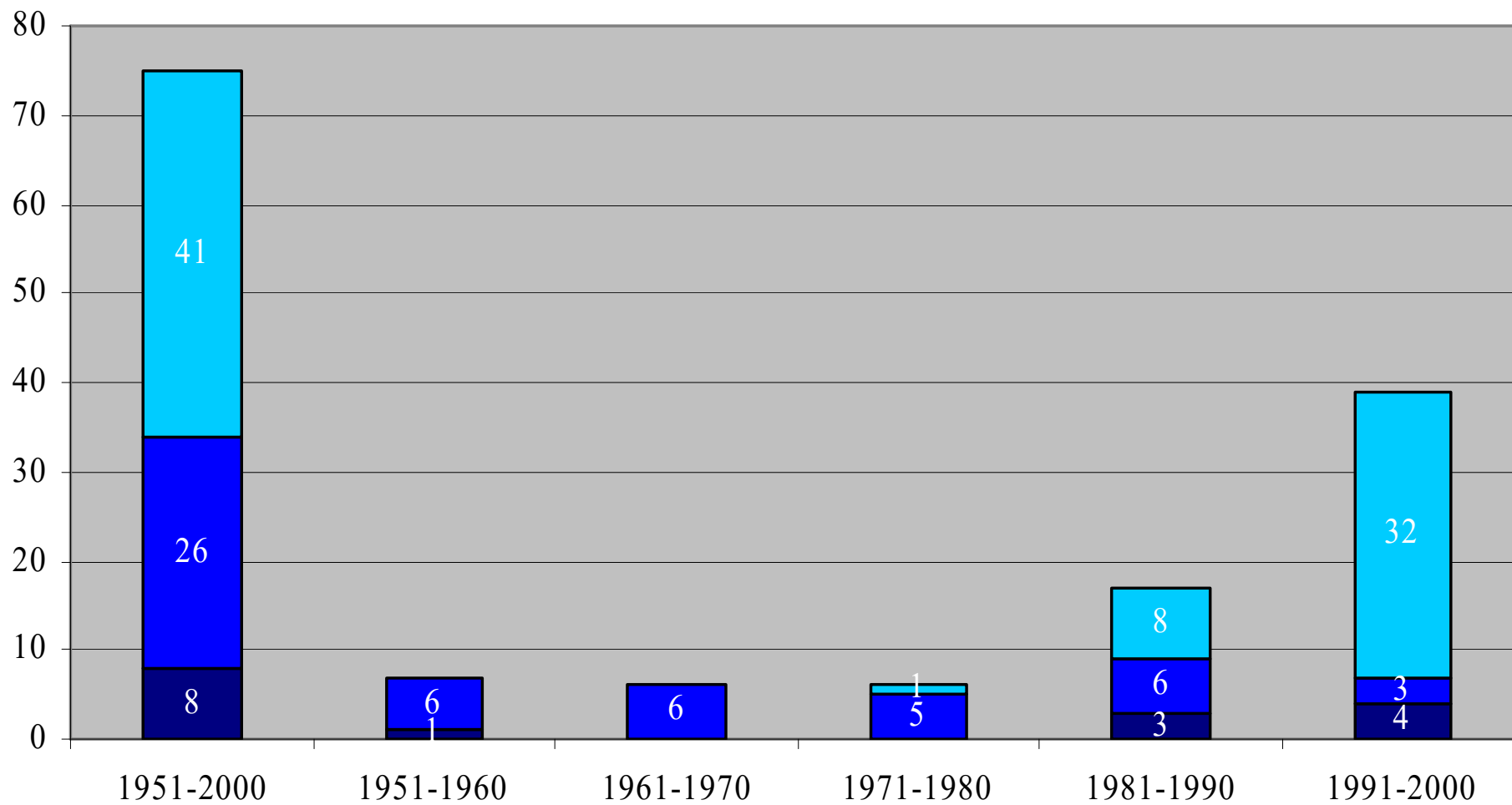
Ulceratífur Colitis - einkenni 1981-2000 28 börn

- Niðurgangur 27 96%
- Kviðverkir 20 71%
- Blóð í hægðum 21 75%
- Tenesmus 15 54%
- Lifur 5. liðir 4. augu 2. bak 0. húð 0. lungu 1

III. Röntgen rannsóknir

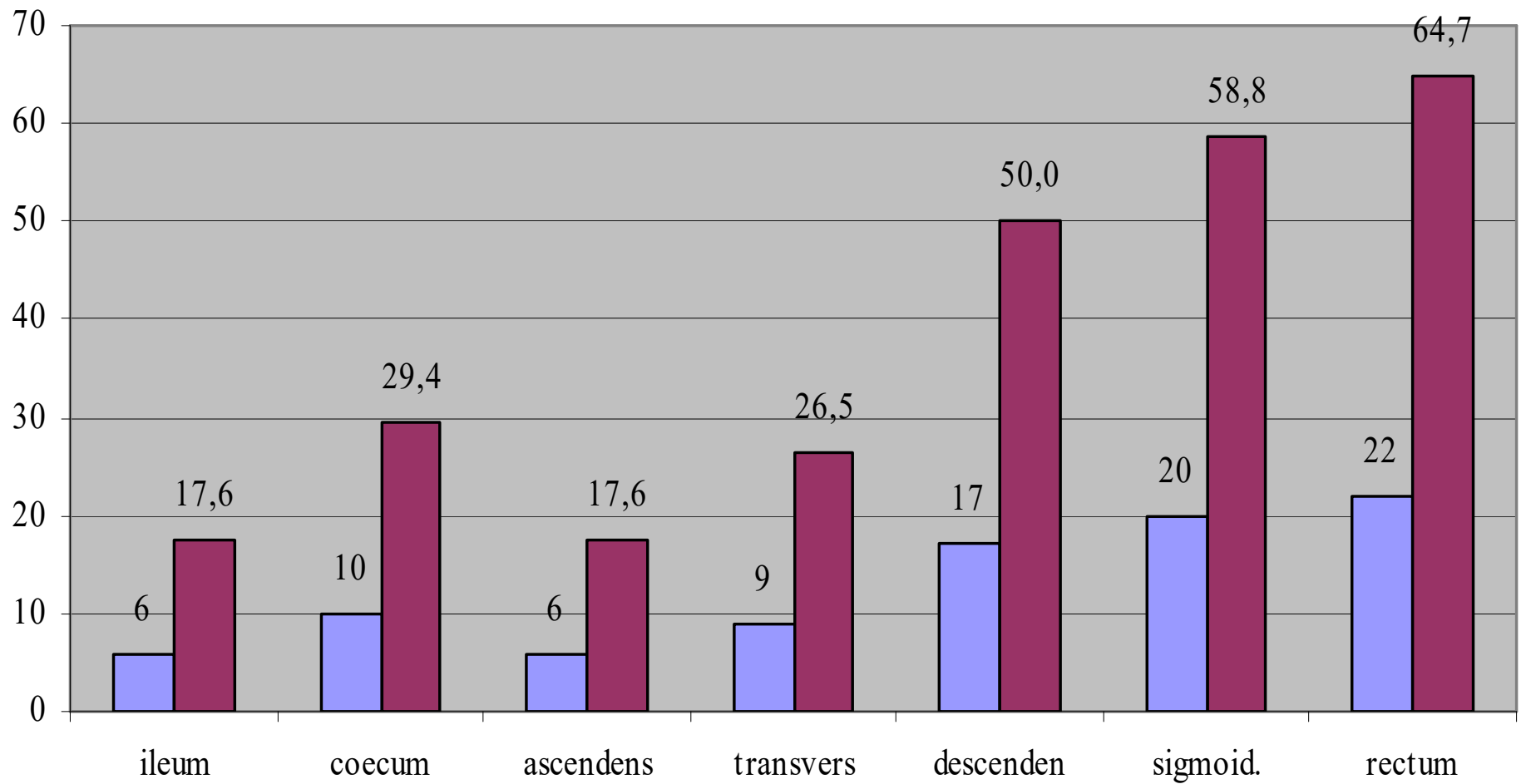
Röntgenmynd af ristli hjá börnum með IBD árin 1951-2000.

■ eðlileg ■ óeðlileg ■ ekki gerð

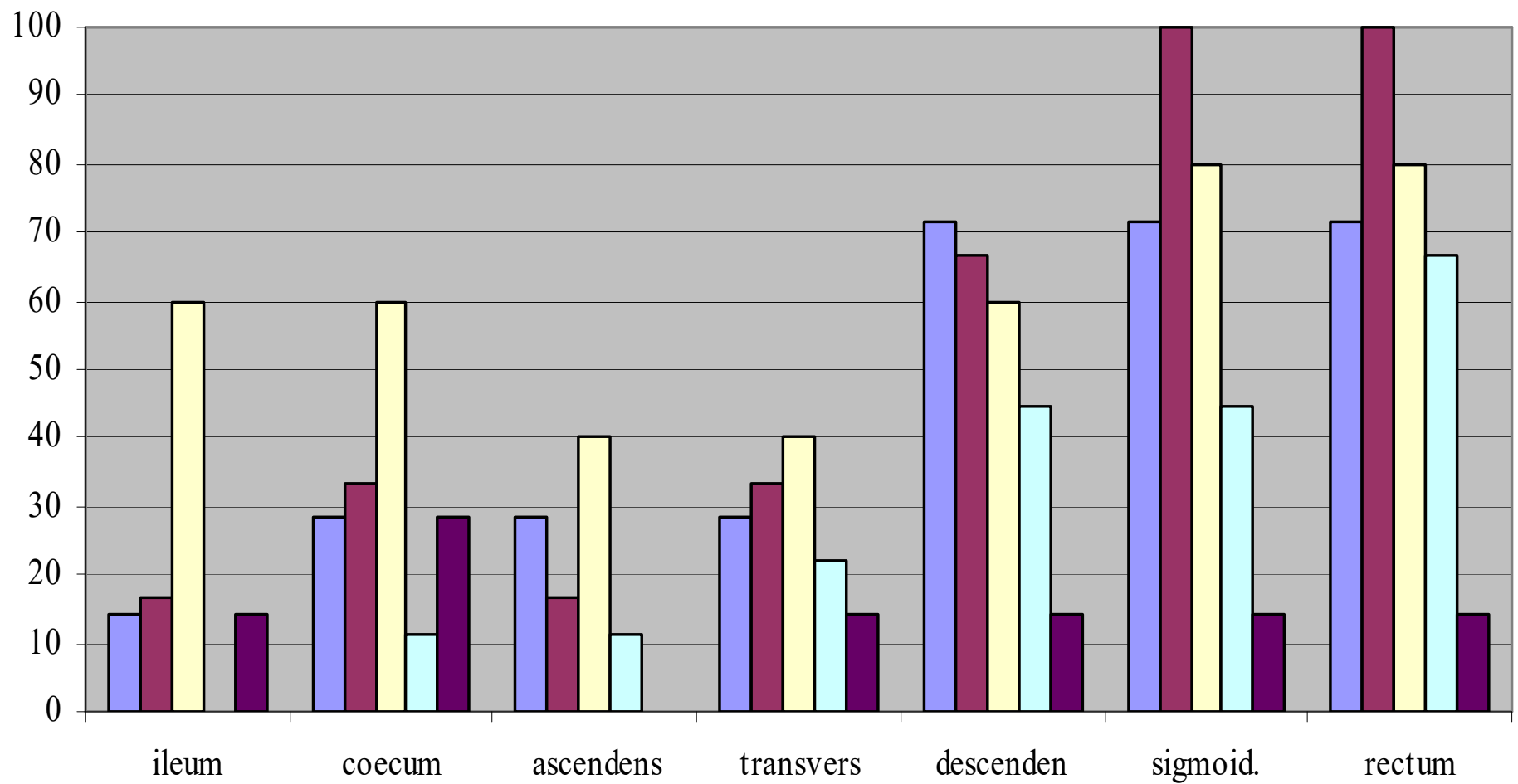
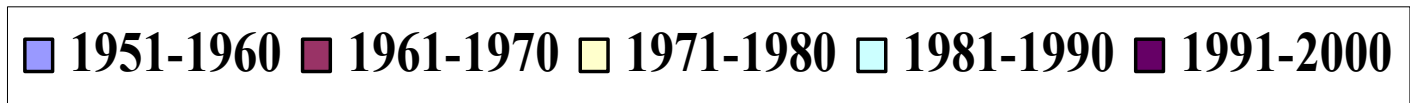

Útbreiðsla IBD hjá börnum á röntgenmynd árin 1951-2000. Fjöldi tilfella og hlutfallstölur.

■ Fjöldi ■ Hlutfall

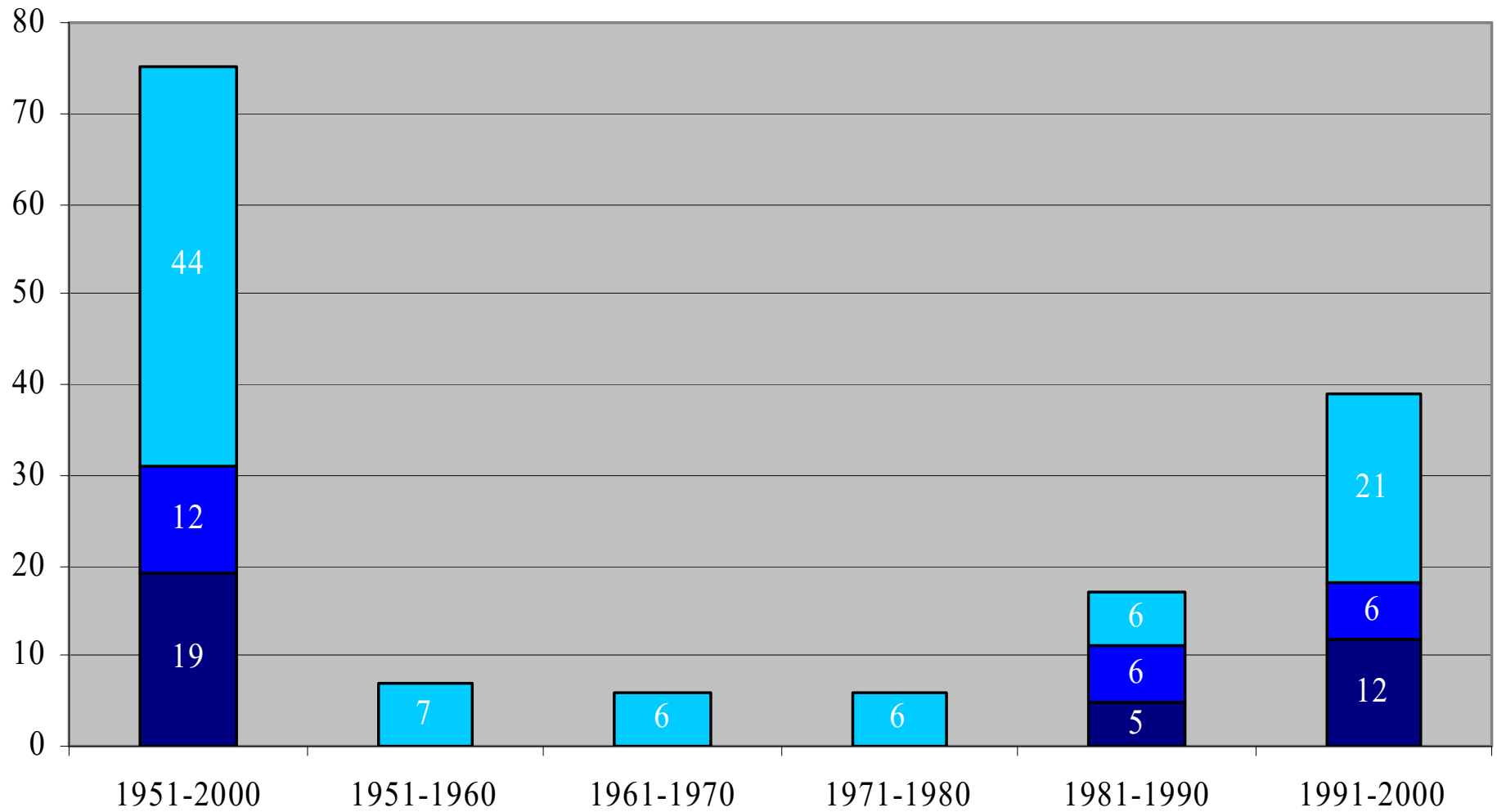

Útbreiðsla IBD hjá börnum á röntgenmynd á árunum 1951-2000. Hlutfallstölur.

Röntgen af mjógirni hjá börnum með IBD á árunum 1951-2000.

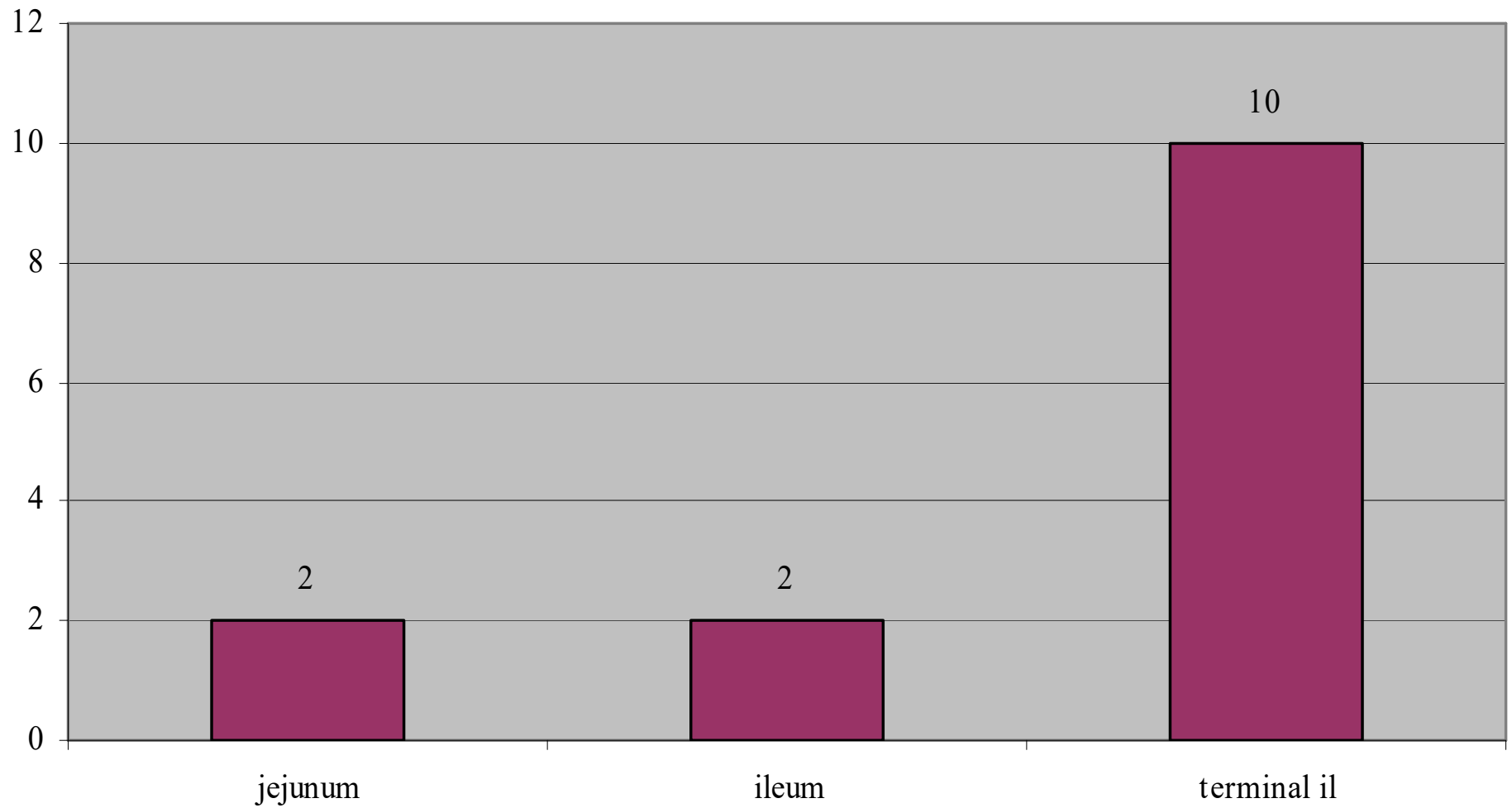
■ eðlileg ■ óeðlileg ■ ekki gerð

Röntgen mjógirni

- Gerð hjá 31 barni – allt gert 1981-2000
- Eðlileg hjá 19 börnum
- Óeðlileg hjá 12 börnum

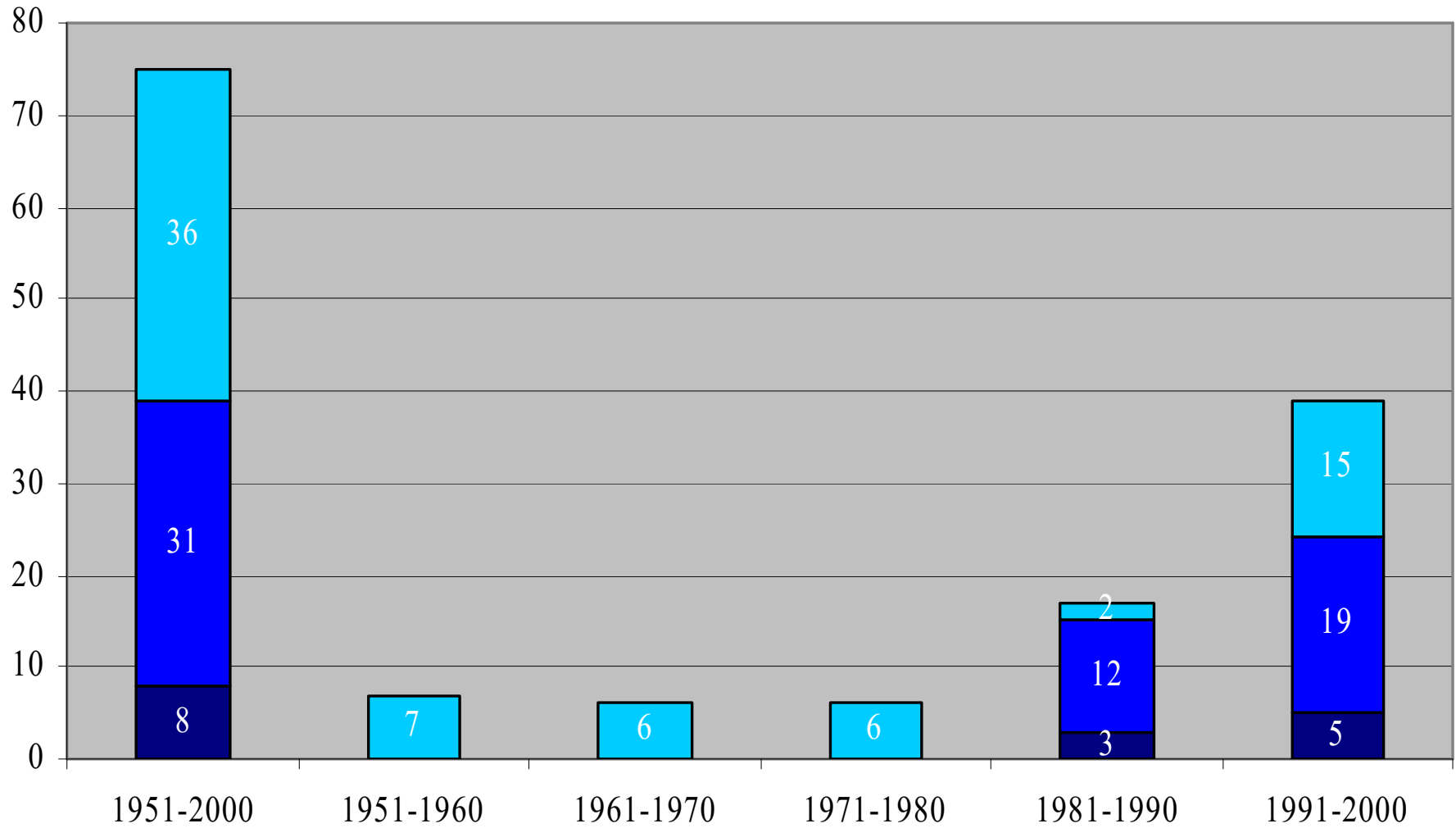
Útbreiðsla CD í smágirni hjá 12 börnum á árunum 1981-2000. Fjöldi tilvika.

IV. Speglanir

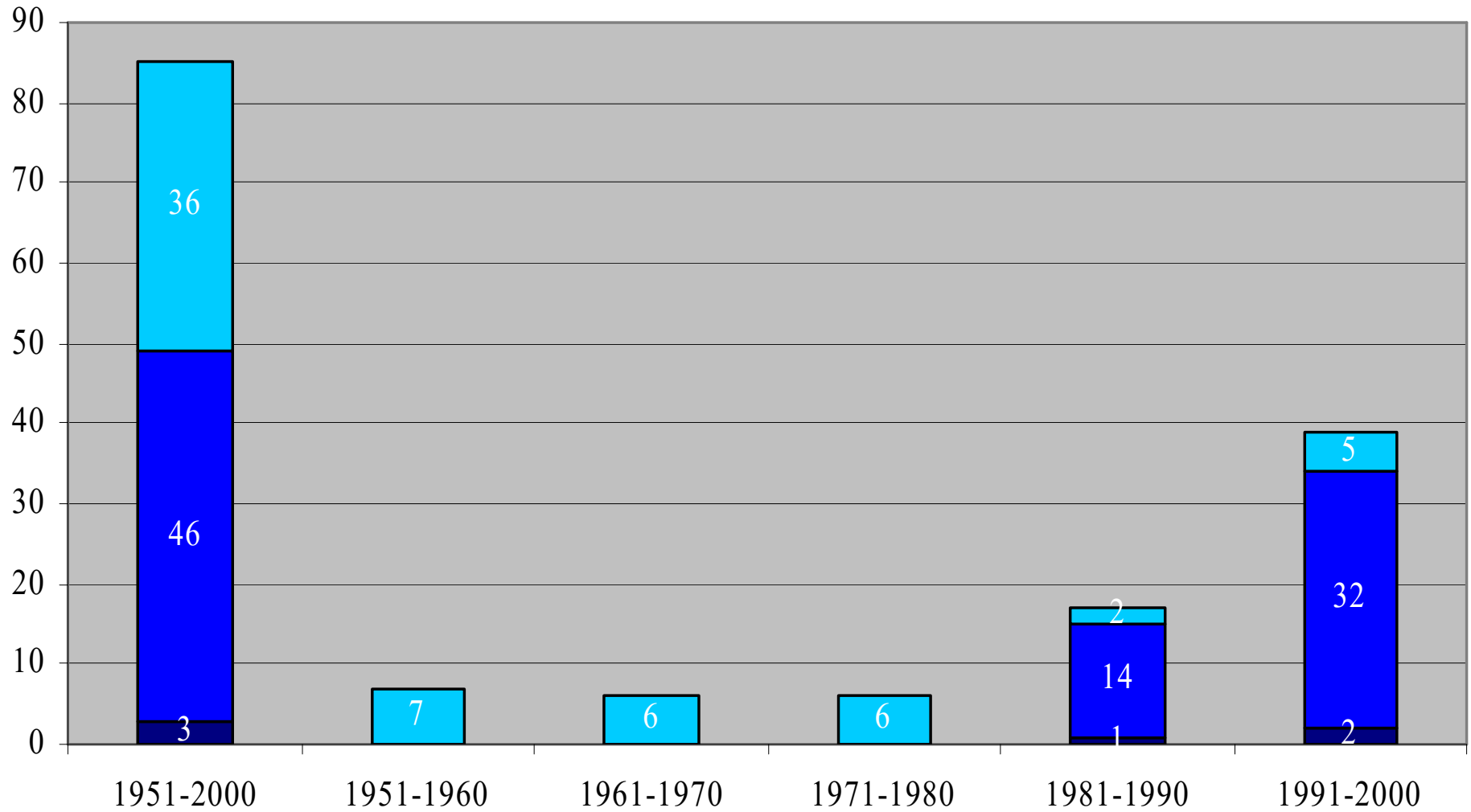
Endaparmsspeglun hjá börnum með IBD árin 1951-2000.

■ eðlileg ■ óeðlileg ■ ekki gerð

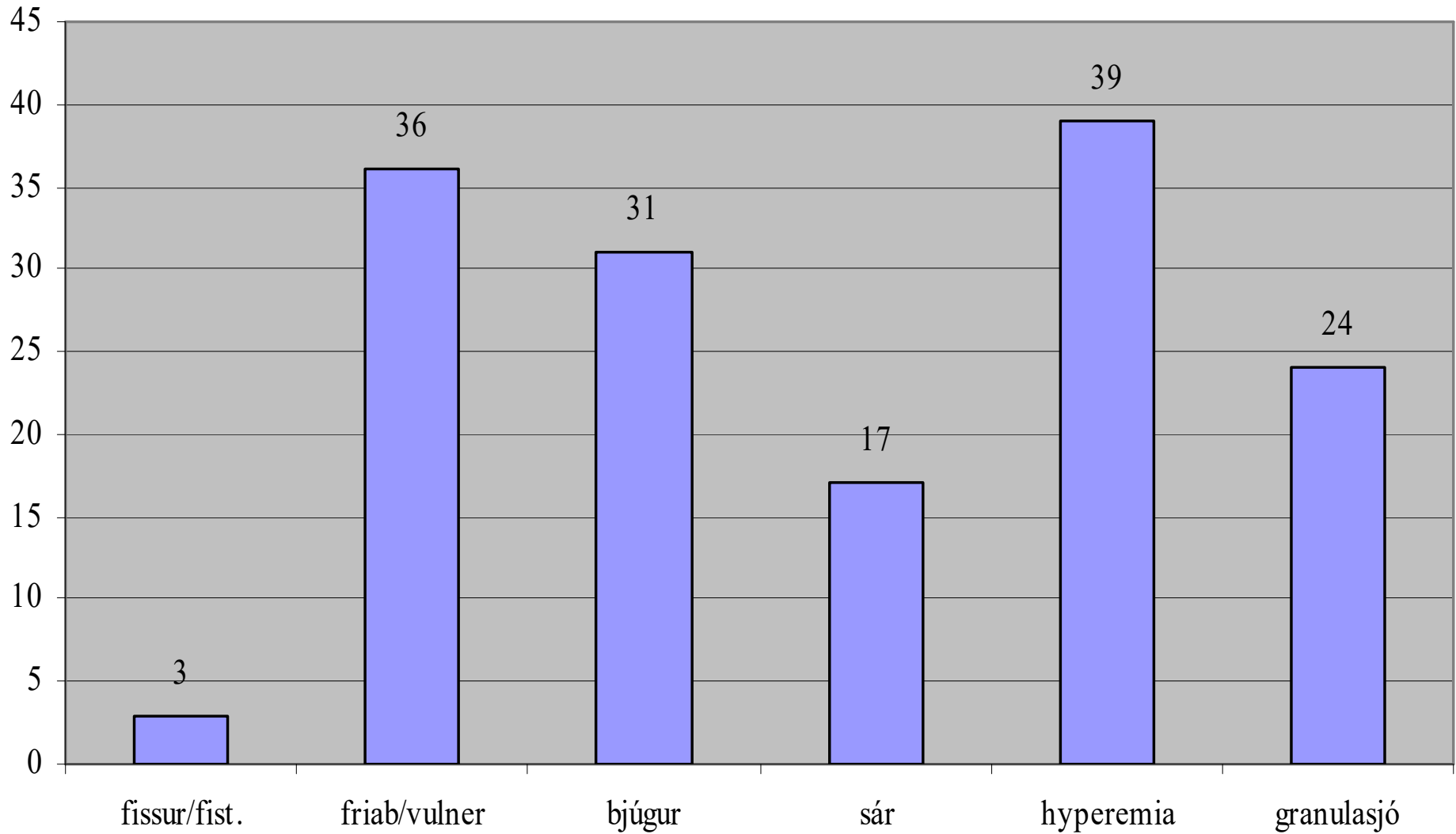

Ristilspeglun hjá börnum með IBD á árunum 1951-2000.

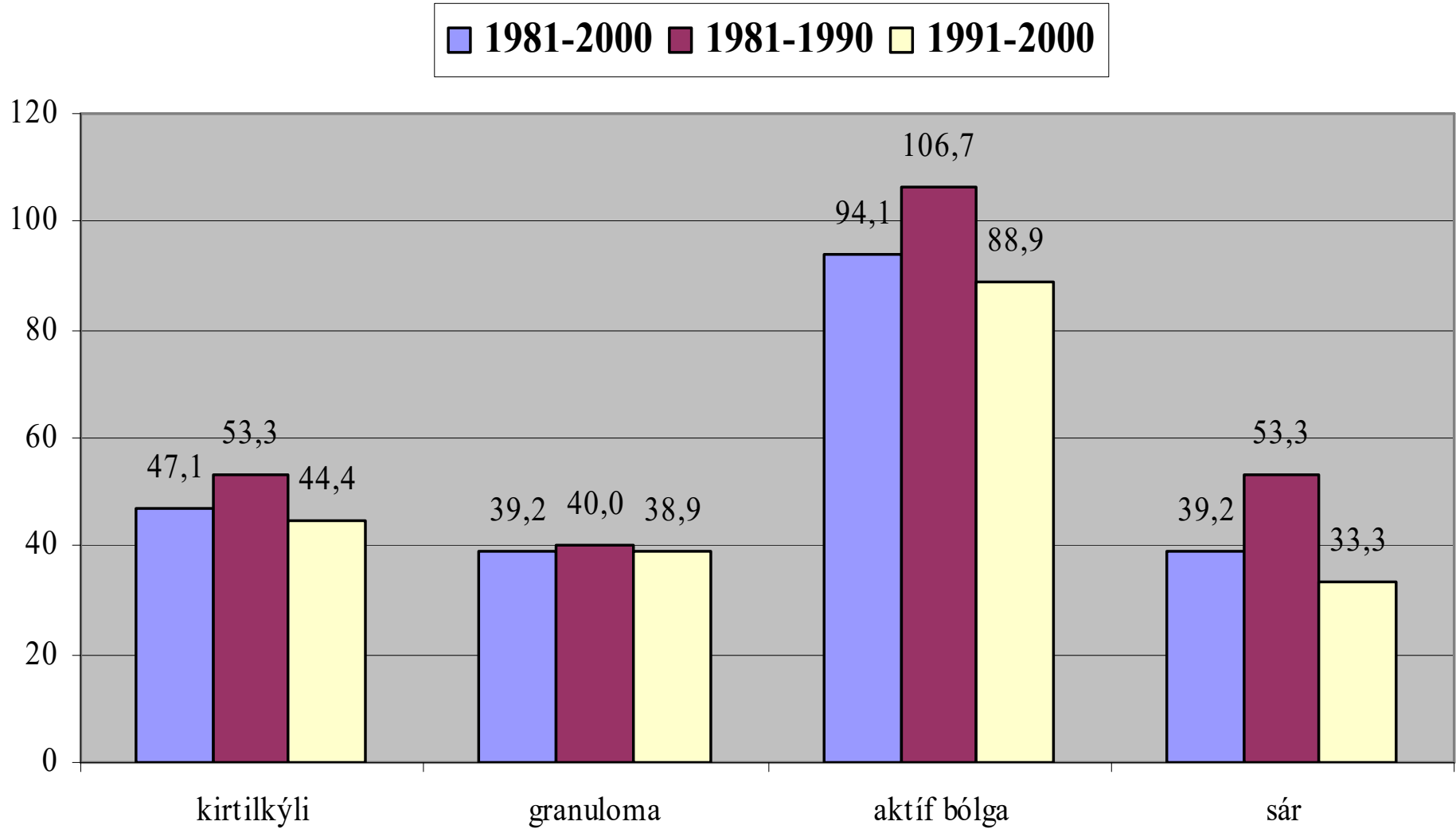
■ eðlileg ■ óeðlileg ■ ekki gerð

**Markóskópískt útlit bólgu hjá börnum með IBD árin 1981-2000.
Fjöldi tilfella.**

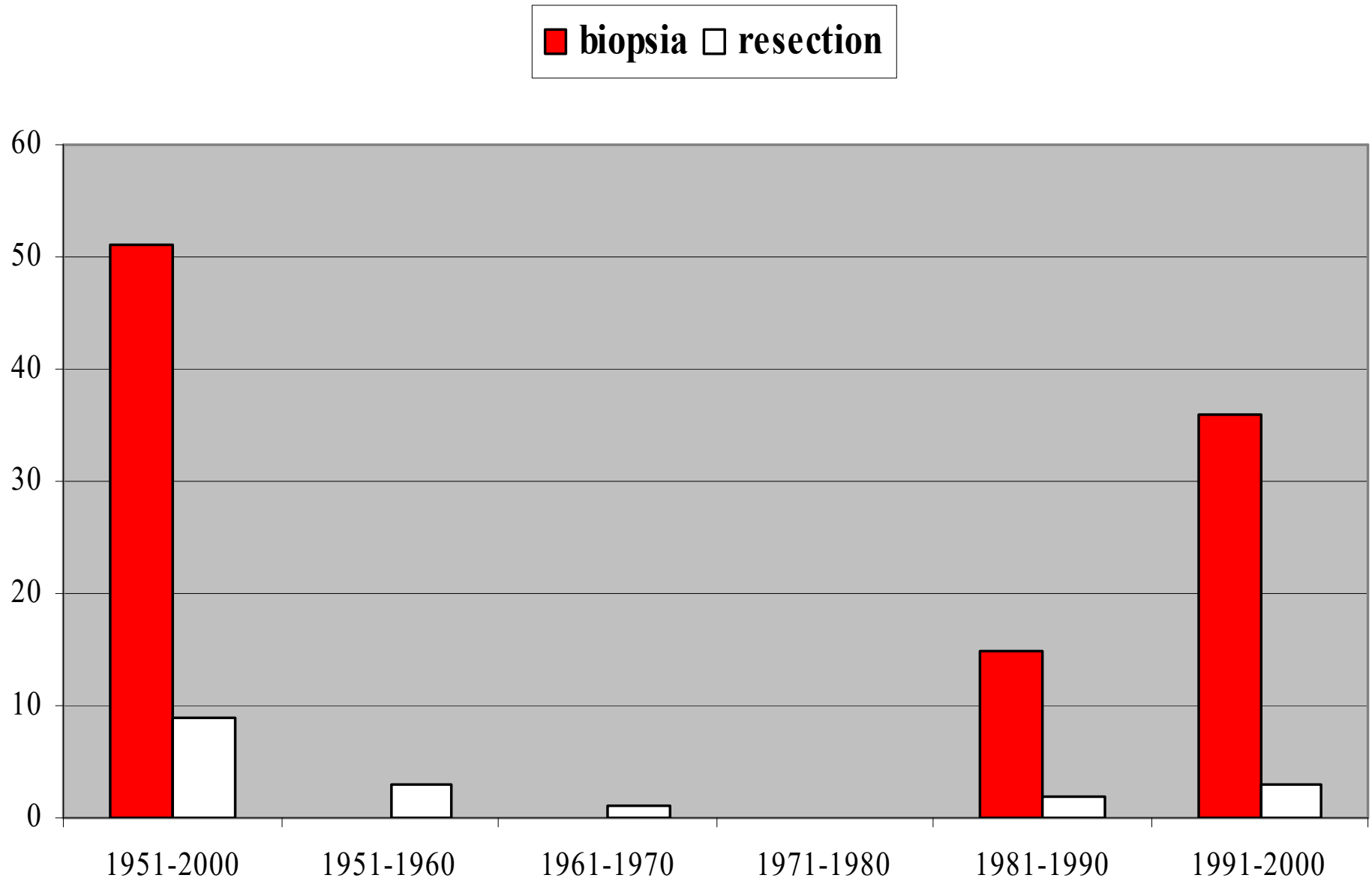
**Vefrænn úrskurður sýna úr börnum með IBD árin 1981-2000.
Hlutfallstölur.**

Vefjaskoðun sýna

- Af 25 börnum með Crohns sjúkdóm 1981-2000 sáust
 - granuloma hjá 20
 - kirtilkýli hjá 5
- Af 3 sjúklingum með Indeterminate Colitis 1981-2000 sást
 - aktíf bólga einungis hjá öllum 3
- Af 28 börnum með Colitis Ulcerosa fannst kirtilkýli hjá 19

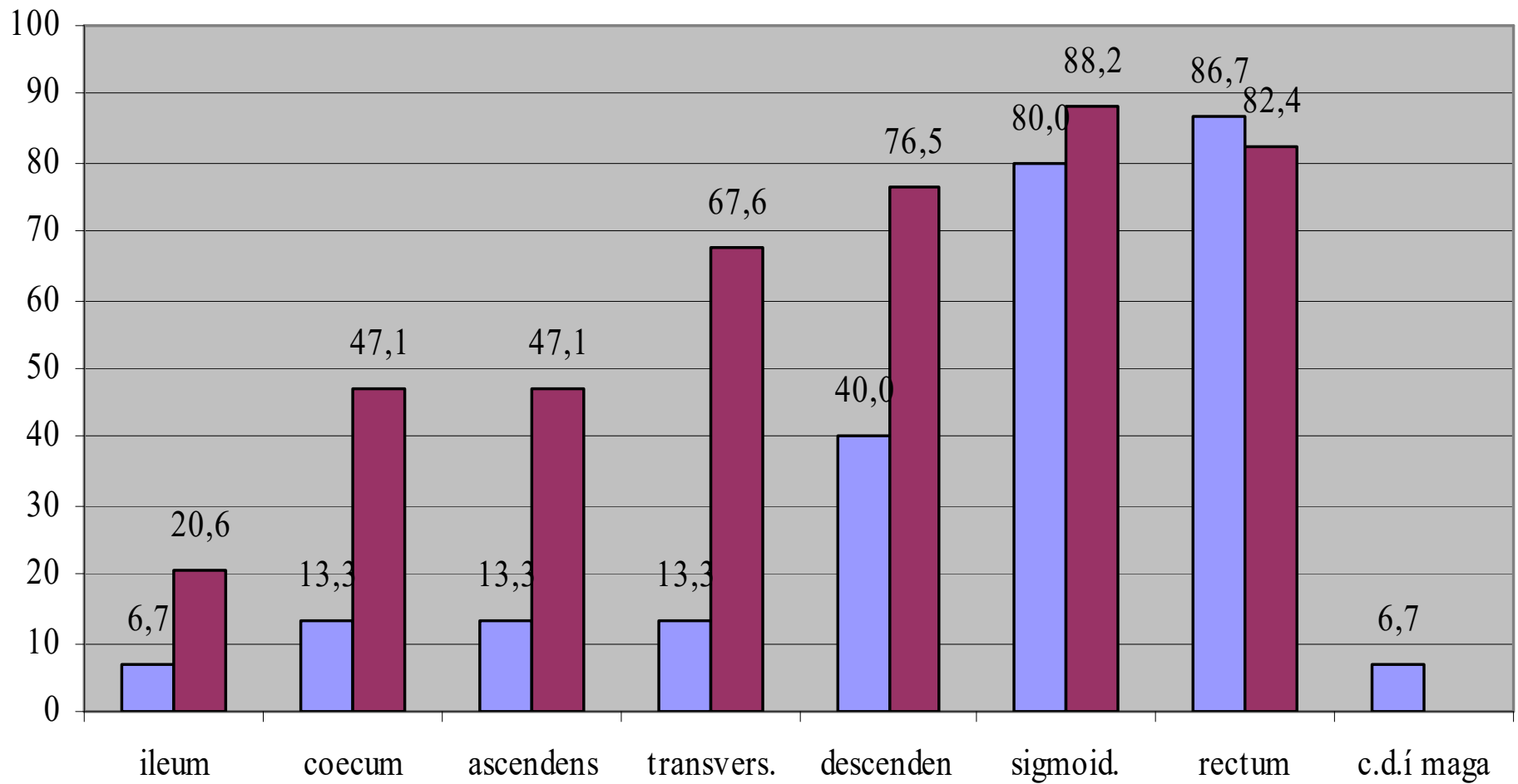
Tegund sýna úr börnum með IBD árin 1951-2000. Fjöldi sýna.

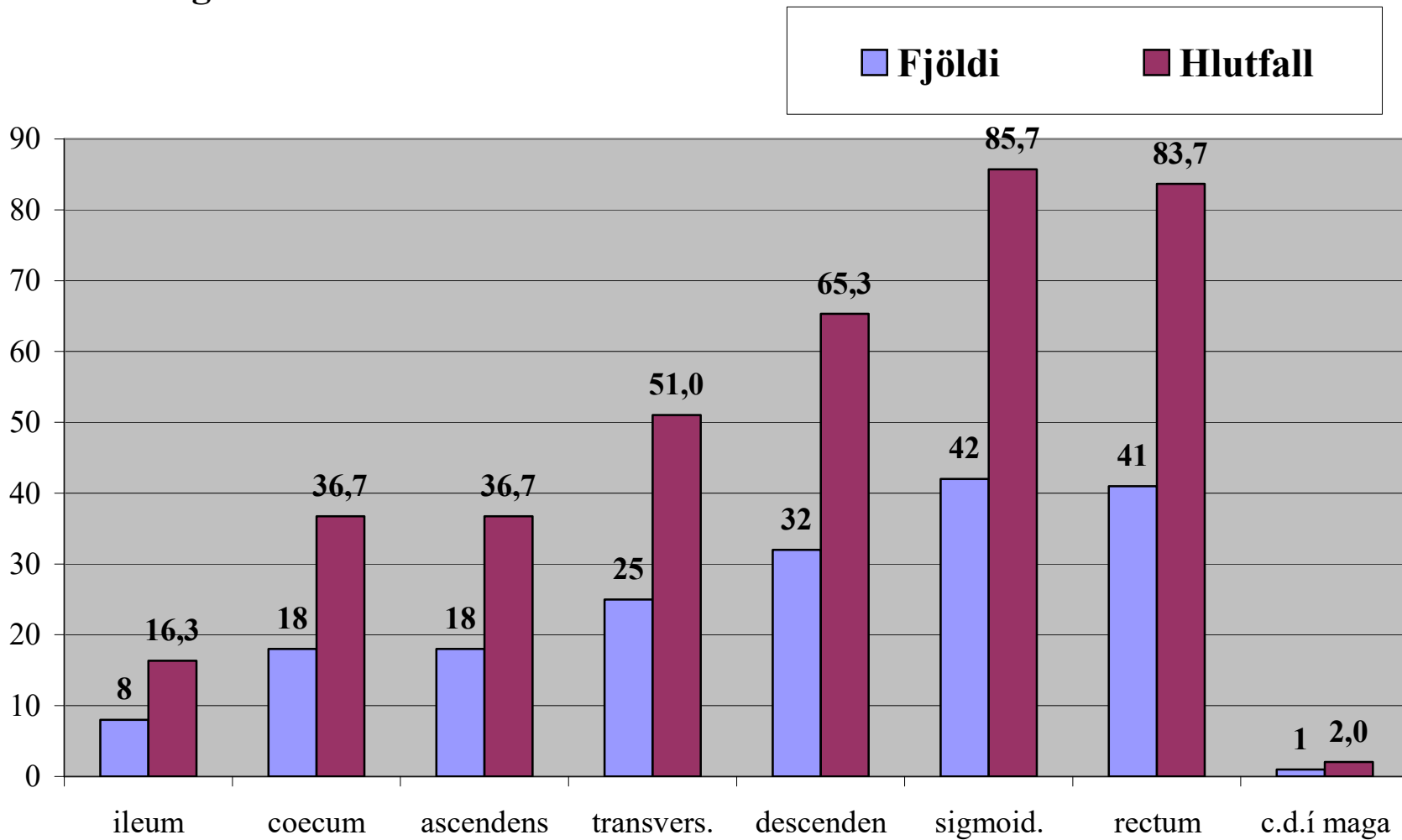
V. Útbreiðsla og greining

Útbreiðsla IBD hjá börnum við ristilspeglun árin 1981-2000. Hlutfall af heildarfjölda.

■ 1981-1990 ■ 1991-2000

Útbreiðsla IBD hjá börnum við ristilspeglun árin 1981-2000. Fjöldi tilvika og hlutfallstölur.

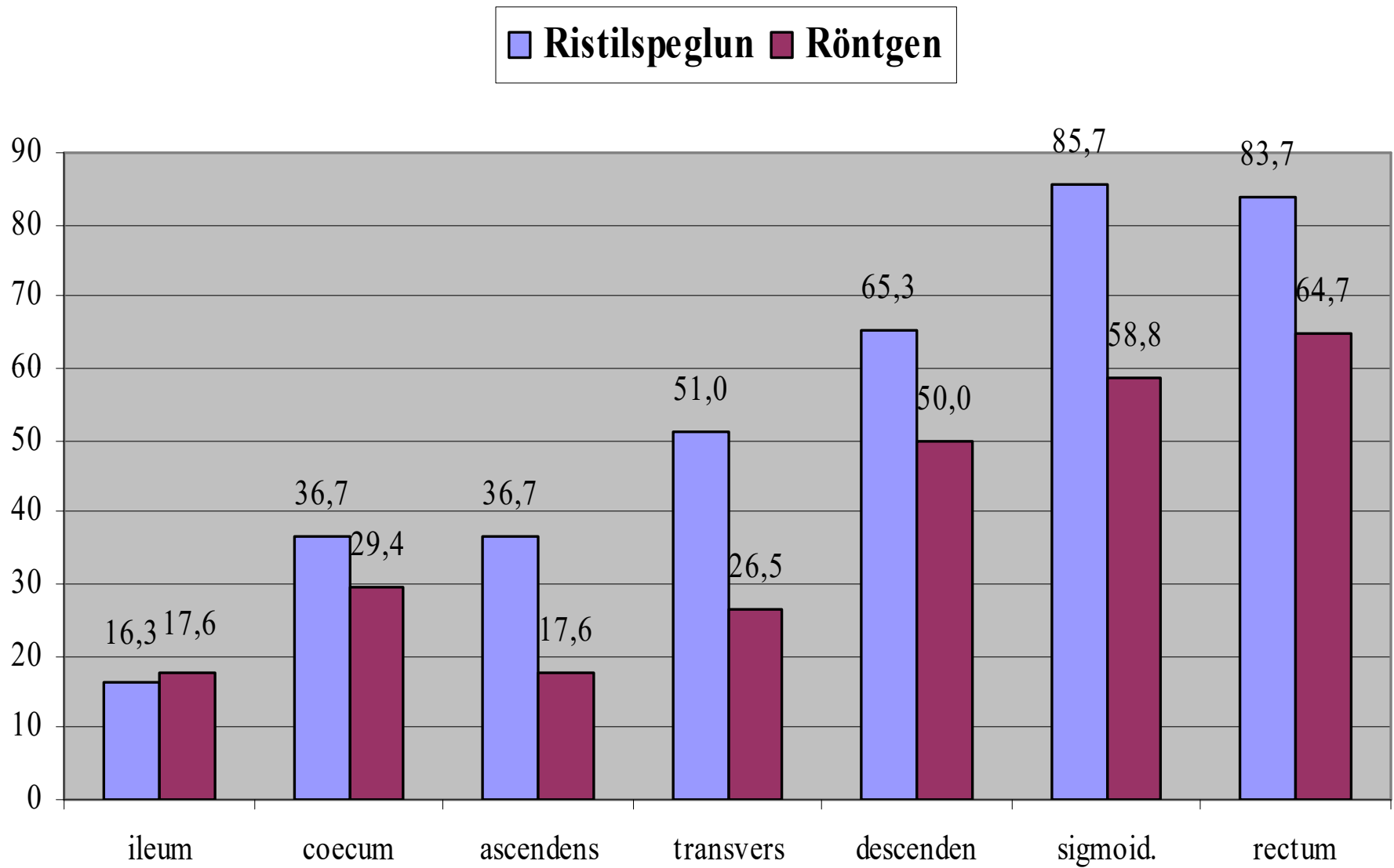
Ulceratífur Colitis – útbreiðsla skv. ristilspeglun 1981-2000 28 börn

• Ileum	3	• Descendens	21
(11%)		(75%)	
• Coecum	11	• Sigmoid	24
(39%)		(86%)	
• Ascendens	11	• Rectum	24
(39%)		(86%)	
• Transversum	15		
(54%)			

Crohns sjúkdómur : útbreiðsla skv. ristilspeglun 1981-2000 25 börn

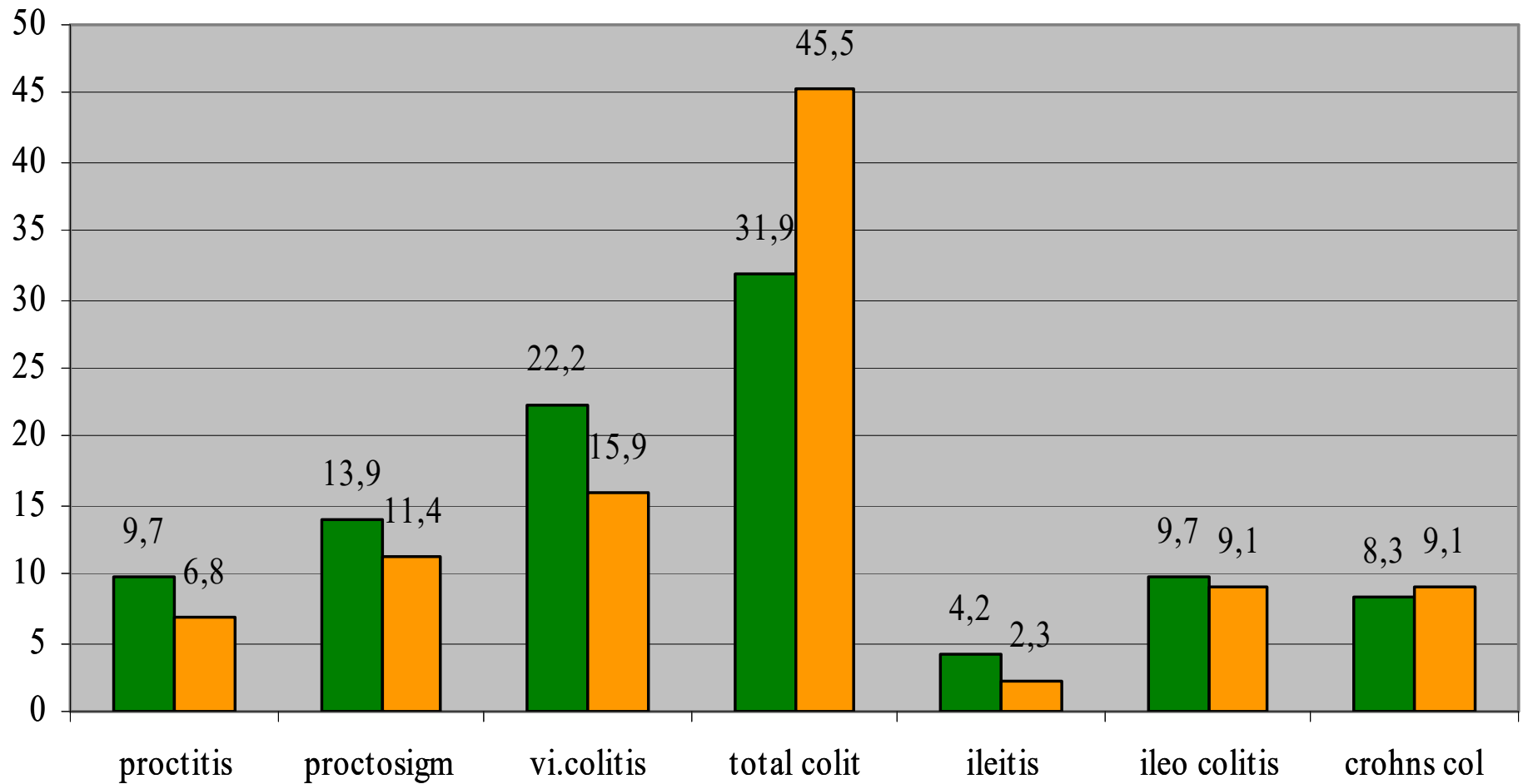
Ileum	5		
(20%)			
• Coecum	7	• Descendens	11
(28%)		(44%)	
• Ascendens	7	• Sigmoid	17
(28%)		(68%)	
• Transversum	10	• Rectum	14
(40%)		(56%)	

Samanburður á útbreiðslu IBD hjá börnum við ristilspeglun og á röntgenmynd árin 1951-2000. Hlutfallstölur.

Klínísk greining IBD hjá börnum í upphafi sjúkdóms (72 tilvik) og síðar (44 tilvik) á árunum 1951-2000. Hlutfallstölur.

■ Við greininingu ■ Síðar

Crohns sjúkd. Klínísk flokkun við greiningu 28 börn

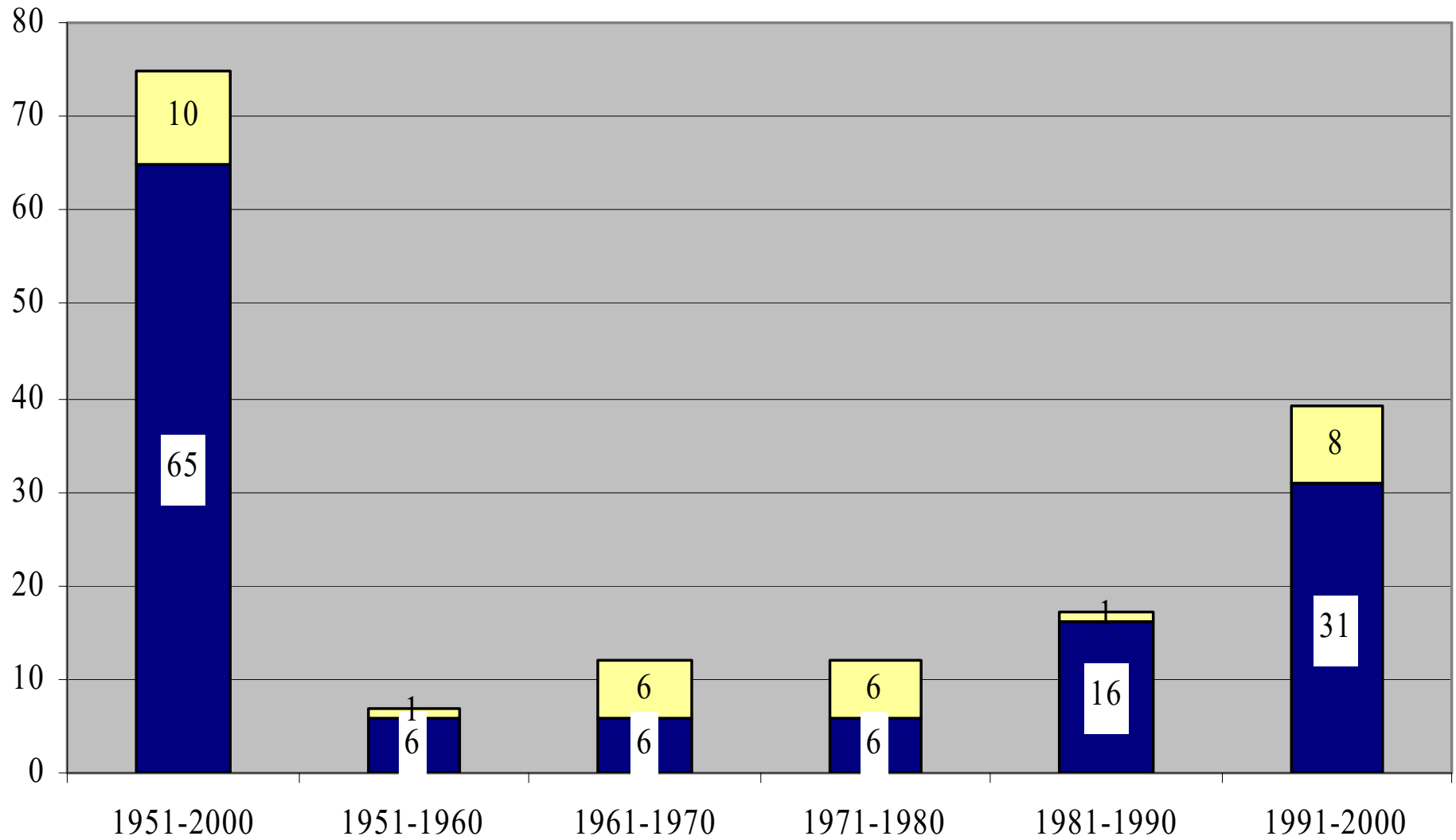
- Ileitis 2
- Ileo colitis 10
- Crohns colitis 8
- Vi. Colitis 3
- Proctosigmoiditid 2
- Proctitis 2
- Crohns í maga 1

U.C. Klínísk flokkun við greiningu 44 börn

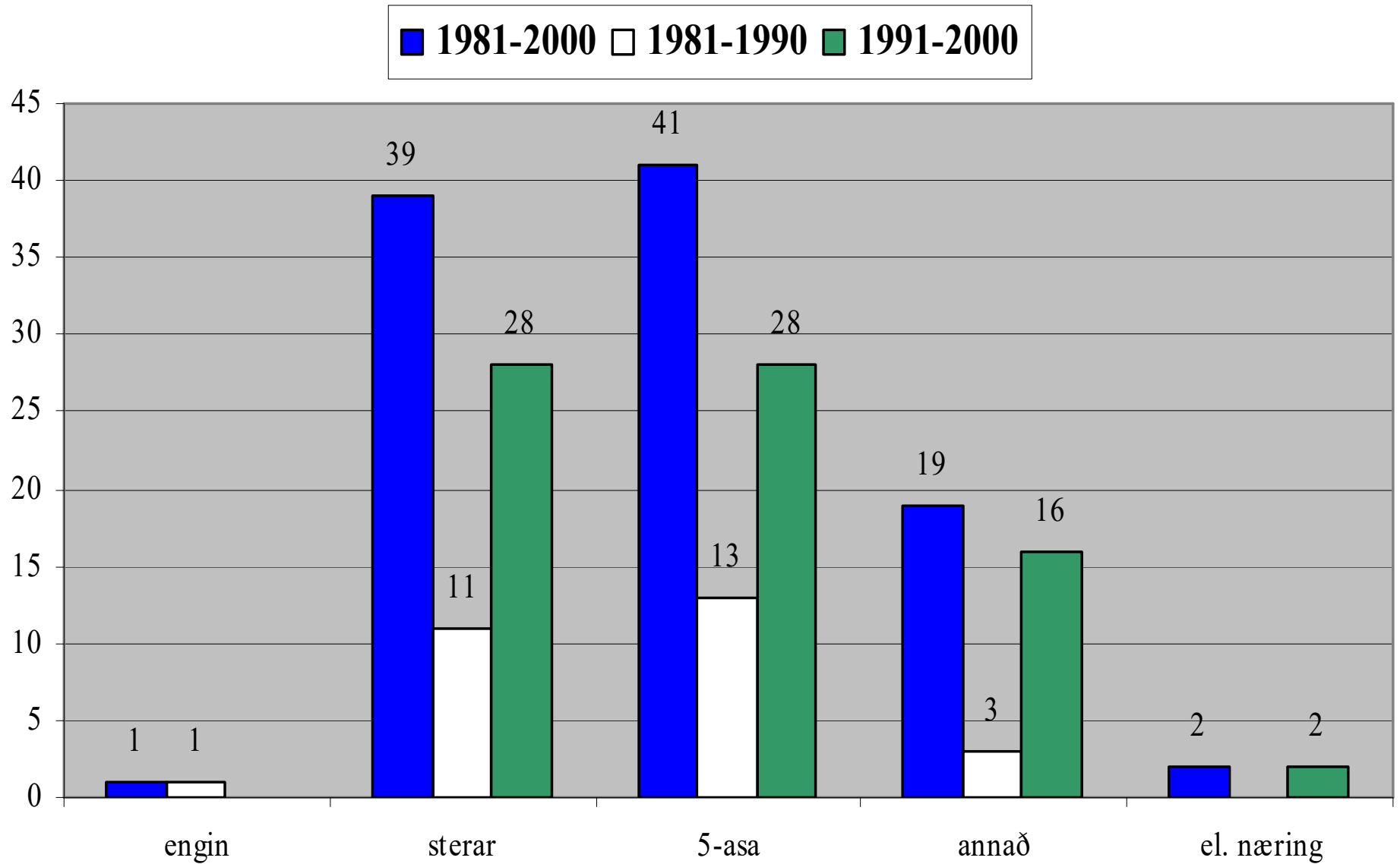
- Total colitis 20
- Vi. colitis 12
- Proctosigmoiditis 8
- Proctitis 3 Óvíst 1

VI. Afdrif og meðferð

Fjöldi skráðra tilfella barna með IBD á árunum 1951-2000 og fjöldi innlagna.

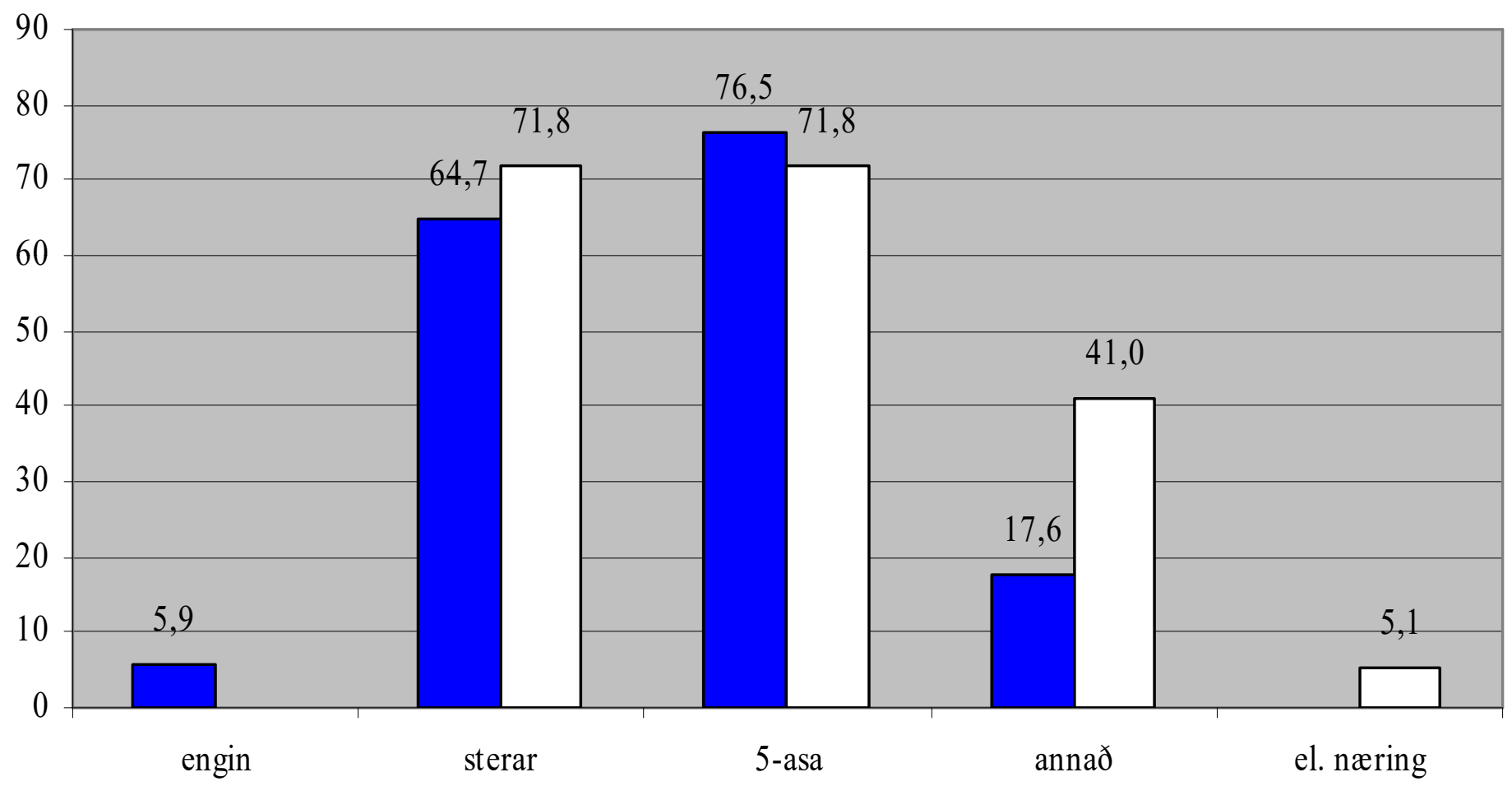

Lyfjameðferð við IBD hjá börnum árin 1981-2000.

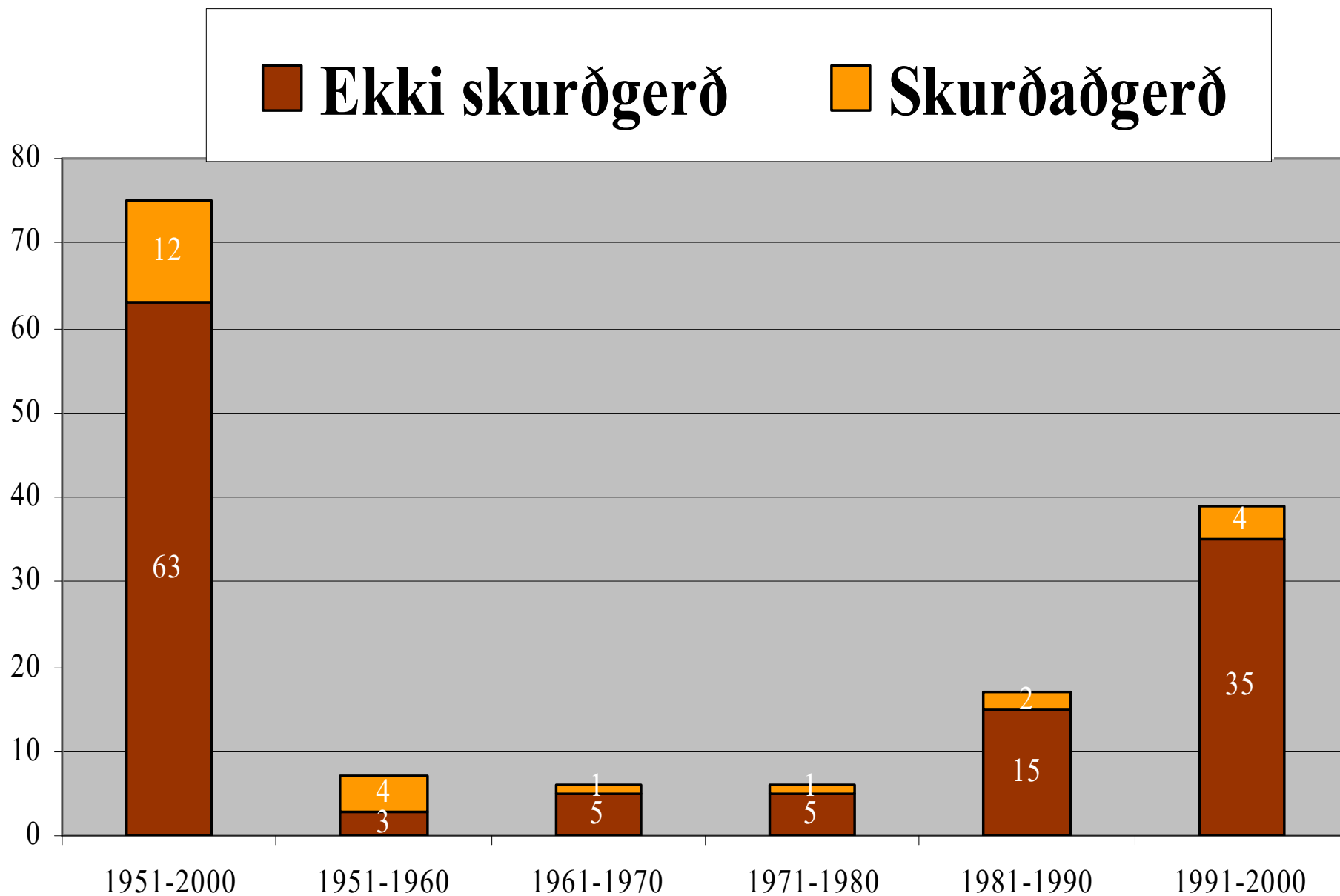

Lyfjameð við IBD hjá börnum borin saman milli áratuganna 1981-1990 og 1991-2000. Hlutfallstölur.

■ 1981-1990 □ 1991-2000

Skurðaðgerð í IBD. Fjöldi barna á árunum 1951-2000.

Skurðaðgerðir – alls 12

6 börn total colectomia

3 börn 1951-1960

3 börn 1991-2000

2 börn subtotal colectomia

1 barn 1961-1970

1 barn 1971-1980

4 börn aðrar aðgerðir

Alvarlegar afleiðingar

- 1 toxískur megacolon
- 2 fulminant colitis
- 1 illkynja vöxtur 1951-60
- 3 létust (2 Crohns. 1 UC) 1951-1970

Niðurstöður: Bólguasjúkdómar í þörmum hjá íslenskum börnum

- Fágætari hér en í erlendum rannóknum
- 1.4 /100.000
- Algengari hjá drengjum en kynjahlutfallið fer minnkandi
- Colitis Ulcerosa var mikið algengari áður en nú er Crohns sjúkdómur svo til jafn algengur
- Ættarsaga í 20 % tilfella

Niðurstöður II.

- Crohns sjd.: 54% einungis bólga í ristli
- 36% bólga í ristli og smágirni
- 7% bólga einungis í smágirni
- granuloma finnst í 80%
- Colitis Ulcerosa : 45% bólga í öllum ristli
30% bólga í vi. ristli
25% proctitis

Indeterminate colitis : proctitis - vægur

Niðurstöður III.

- Mjög lágt mortalitet en mikið morbiditet